

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Návrh zákona vypracovalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky v spolupráci s Ministerstvom financií Slovenskej republiky, Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky a Národnou bankou Slovenska v súlade s bodom B.1. uznesenia vlády č. 25 z 18. januára 2024 k návrhu na určenie zodpovednosti ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy a niektorých orgánov verejnej moci za aplikáciu a prijatie opatrení na vnútroštátnej úrovni k nariadeniam Európskej únie a rozhodnutiam Európskej únie.

Hlavným cieľom predloženého návrhu zákona je implementácia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1113 z 31. mája 2023 o údajoch sprevádzajúcich prevody finančných prostriedkov a určitých kryptoaktív a o zmene smernice (EÚ) 2015/849 (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2023/1113“), odstránenie nedostatkov slovenskej právnej úpravy vytýkaných Európskou komisiou tak, aby boli splnené požiadavky správnej a úplnej transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849 z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES a smernica Komisie 2006/70/ES (ďalej len „smernica 2015/849“), ako aj so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/843 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2015/849 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu a smernice 2009/138/ES a 2013/36/EU (ďalej len „smernica 2018/843“). V neposlednom rade sa návrhom zákona odstraňujú nedostatky identifikované v Správe z 5. kola vzájomného hodnotenia Slovenskej republiky Výborom expertov Rady Európy pre hodnotenie opatrení proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu Moneyval (ďalej len „Výbor Moneyval“).

Neodstránenie nedostatkov vytýkaných Výborom Moneyval môže mať za následok uplatnenie sankčného režimu ICRG voči Slovenskej republike s možným následným zaradením Slovenskej republiky na tzv. šedý zoznam („grey list“). Zaradenie krajiny na šedý zoznam znamená, okrem samotného negatívneho vplyvu na reputáciu krajiny, aj zvýšené kontroly zo strany medzinárodných inštitúcií, sťaženie vykonávania cezhraničných transakcií a zníženie schopnosti prilákať zahraničné investície. Zaradenie na šedý zoznam môže mať taktiež za následok, že ostatné krajiny zavedú vlastné obmedzenia alebo opatrenia zvýšenej povinnej starostlivosti vo vzťahu k finančným transakciám a klientom pochádzajúcim z krajiny zaradenej na šedom zozname.

Povinnosti vyplývajúce z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/847 z 20. mája 2015 o údajoch sprevádzajúcich prevody finančných prostriedkov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1781/2006, sa v súčasnosti vzťahujú iba na prevody finančných prostriedkov, t. j. bankoviek, mincí, bezhotovostných peňazí a elektronických peňazí (podľa čl. 2 bod 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/110/ES). Virtuálne aktíva, vzhľadom na ich globálny dosah, rýchlosť, akou sa transakcie môžu vykonávať, a možnosť anonymity, ktorú prevod virtuálnych aktív ponúka, sú mimoriadne náchylné na ich zneužívanie na trestnú činnosť. Cieľom nariadenia (EÚ) 2023/1113 je preto zabezpečiť, aby

sa požiadavky Finančnej akčnej skupiny (ďalej len „FATF“) vzťahovali aj na prevody virtuálnych aktív a aby sa poskytovateľom služieb virtuálnych aktív stanovili nové a podobné povinnosti ako poskytovateľom platobných služieb, s cieľom uľahčiť vysledovateľnosť prevodov virtuálnych aktív. V nadväznosti na tieto zmeny majú poskytovatelia služieb virtuálnych aktív zabezpečiť, aby boli prevody virtuálnych aktív sprevádzané údajmi o pôvodcoch a prijímateľoch týchto prevodov a aby získali a vedeli poskytnúť informácie svojej protistrane a na požiadanie ich sprístupnili príslušným orgánom.

Nariadenie (EÚ) 2023/1113 v časti týkajúcej sa zmien smernice 2015/849 zaraďuje medzi povinné osoby poskytovateľa služieb kryptoaktív, ktorý nahradí doteraz existujúcich poskytovateľov služieb peňaženky virtuálnej meny a poskytovateľov služieb zmenárne virtuálnej meny. Taktiež sa zavádza nový pojem kryptoaktíva, ktorý nahradí doteraz používaný pojem virtuálnej meny. V súvislosti so samostatnou adresou sa poskytovateľom služieb kryptoaktív ukladajú nové povinnosti, s cieľom zmierniť riziká legalizácie a financovania terorizmu s ňou spojené. Osobitne sa taktiež upravujú cezhraničné korešpondenčné vzťahy zahŕňajúce vykonávanie služieb kryptoaktív.

Vo vzťahu k nedostatkom transpozície smernice 2015/849, ako aj smernice (EÚ) 2018/843, bolo Slovenskej republike zaslané zo strany Európskej komisie doplňujúce formálne oznámenie C(2023)7248 final ku konaniu č. 2020/2227, ktorým bolo začaté formálne oznámenie. V doplňujúcom formálnom oznámení bolo Slovenskej republike vytýkaných spolu 18 ustanovení, ktoré neboli správne transponované. V tejto súvislosti sa v návrhu zákona napr. dopĺňa definícia konečného užívateľa výhod v prípade zvereneckého fondu zriadeného podľa práva iného štátu, orgánom kontroly sa určuje povinnosť spolupracovať s orgánmi kontroly členského štátu, v ktorom má zahraničná povinná osoba sídlo a finančnej spravodajskej jednotke spolupracovať s Európskou centrálnou bankou. V súvislosti s nedostatočnou transpozíciou čl. 47 ods. 2 a 3 smernice 2015/849, boli v rámci návrhu zákona novelizované aj ďalšie zákony, konkrétne zákon č. 78/1992 Zb. o daňových poradcov a Slovenskej komore daňových poradcov, zákon č. 423/2015 Z. z. o štatutárnom audite a zákon č. 455/1991 o živnostenskom podnikaní, a to v súvislosti s prijatím opatrenia, aby sa zabránilo odsúdeným páchatelom trestných činov a ich spoločníkom zastávať riadiace funkcie, alebo byť konečnými užívateľmi výhod v uvedených subjektoch.

Vo vzťahu k nedostatkom identifikovaným Výborom Moneyval, sa navrhuje zaradiť medzi politicky exponované osoby aj súrodencia takejto osoby, zavádza sa pojem osoba usadená vo vysokorizikovej krajine, precizujú sa povinnosti pri vykonávaní cezhraničných korešpondenčných vzťahov a pri vypracovaní programu vlastnej činnosti povinnej osoby.

Dôvodom vypracovania návrhu novely zákona o priestupkoch je reakcia na zavedenie povinnosti deklarovať peňažné prostriedky v hotovosti pri ich preprave cez štátnu hranicu Slovenskej republiky z územia iného členského štátu Európskej únie alebo na územie iného členského štátu Európskej únie, ktorá sa navrhuje v novele zákona o finančnej správe. V návrhu zákona sa ustanovuje nová skutková podstata priestupku a výška pokuty za spáchanie tohto priestupku.

Novela Colného zákona bola vypracovaná z dôvodu odporúčania Výboru Moneyval na úpravu výšky pokút uložených za nesplnenie povinnosti pri preprave peňažných prostriedkov v hotovosti, ako aj potreba upraviť výšku pokút za iné colné priestupky, ktoré v súčasnosti už nemajú preventívny a ani represívny účinok.

Návrhom novely Colného zákona sa upravuje horná hranica pokút za colné priestupky, osobitne pri spáchaní colného priestupku v súvislosti s porušením povinnosti oznámiť peňažné prostriedky v hotovosti.

Dôvodom vypracovania novely zákona o finančnej správe je negatívne hodnotenie zo strany Výboru Moneyval. Podľa hodnotiacej správy Výboru Moneyval je v regióne V4 veľký tok hotovosti, ktorou sa financuje obchod s bielym mäsom, zbrane, drogy, terorizmus a pod. Z hodnotiacej správy Výboru Moneyval zároveň vyplýva, že Slovenská republika neprijala dostatočné opatrenia pre vyššiu kontrolu hotovosti, za čo jej bolo znížené hodnotenie v uvedenej oblasti. V návrhu zákona sa preto zavádza povinnosť deklarovať peňažné prostriedky v hotovosti pri ich preprave cez vnútornú hranicu Európskej únie.

Cieľom novely zákona o spotrebiteľských úveroch je zosúladiť súčasnú právnu úpravu s odporúčaním FATF č. 26 a realizovať tak zmeny právnej úpravy identifikované ako nevyhnutné na odstránenie vytýkaných nedostatkov Výborom Moneyval na finančnom trhu v oblasti nebankových veriteľov. Novelizačnými bodmi sa navrhuje ustanoviť požiadavky v podobe predkladania programu vlastnej činnosti pre žiadateľa o povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov v obmedzenom rozsahu a iného veriteľa. Vo väzbe na požiadavku predkladania programu vlastnej činnosti sa ustanovuje nová kľúčová funkcia a s ňou spojené povinnosti preukázania bezúhonnosti, odbornej spôsobilosti a dôveryhodnosti osoby podľa § 20 ods. 2 písm. h) zákona č. 297/2008 Z. z., ustanovuje sa povinnosť preukázania bezúhonnosti a dôveryhodnosti konečného užívateľa výhod a opisu prípadných väzieb na politicky exponované osoby podľa § 6 zákona č. 297/2008 Z. z. alebo sankcionované osoby podľa zákona č. 289/2016 Z. z. Zmena právnej úpravy bude platiť nielen pre nových žiadateľov, ale aj pre dohliadané subjekty, ktoré budú ku dňu účinnosti novej právnej úpravy disponovať povolením.

Ďalšie legislatívne úpravy boli vykonané v nadväznosti na doterajšiu aplikačnú prax, spravidla ide o formálne spresnenia povinností, ktoré sa doposiaľ precizovali výkladom.

Prijatie navrhovaného znenia zákona nebude mať vplyv na životné prostredie, sociálne vplyvy, informatizáciu spoločnosti, na limit verejných výdavkov, manželstvo, rodičovstvo a rodinu ani vplyv na služby verejnej správy pre občana. Návrh bude mať pozitívny vplyv na rozpočet verejnej správy a pozitívne aj negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie; uvedené vplyvy sú detailne popísané v doložke vybraných vplyvov.

Návrh je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky, s právom Európskej únie a s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Navrhuje sa nadobudnutie účinnosti 1. decembra 2024 a 30. decembra 2024.

B. Osobitná časť

Čl. I

(zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu)

K bodom 1 a 2 [§ 5 ods. 1 písm. b) bod 15 a písm. o) a p)]

Ustanovením dochádza k transpozícii článku 3 bodu 2 písm. g) smernice (EÚ) 2015/849 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES a smernica Komisie 2006/70/ES v znení neskorších zmien (ďalej len „smernica 2015/849 v znení neskorších zmien“), ktorý zaraďuje poskytovateľov služieb kryptoaktív medzi finančné inštitúcie a zároveň nahrádza doteraz existujúcich poskytovateľov služieb zmenárne virtuálnej meny a poskytovateľov služieb peňaženky virtuálnej meny.

K bodu 3 [§ 6 ods. 3 písm. c)]

Súrodeneц politicky exponovanej osoby sa zaraďuje, rovnako ako jeho rodič, medzi politicky exponované osoby. Absencia súrodenca v kategórii politicky exponovaných osôb, je dlhodobo vytýkaná zo strany Výboru Moneyval, nakoľko je súčasťou minimálnej normy uvedenej v usmernení k odporúčaniam FATF č. 12.3.

K bodu 4 [§ 6 ods. 4]

Návrh je odstránením nedostatku v súvislosti s odporúčaním FATF č. 12.3, ktoré vyžaduje, aby medzi politicky exponovanými osobami boli, okrem rodinných príslušníkov politicky exponovaných osôb, aj ich blízky spolupracovníci. Pojem blízky podnikateľský vzťah je následne vymedzený v ustanovení § 9 v novom písmene q).

Nakoľko je v praxi nemožné, aby povinné osoby dokázali určiť, ktorý ich klient pociťuje svoj prospech, alebo svoju ujmu z hľadiska materiálnej previazanosti v rámci podnikateľskej činnosti s politicky exponovanou osobou za natoľko významnú, že napĺňa definíciu blízkeho podnikateľského vzťahu, je nevyhnutné, aby túto skutočnosť oznamovali povinnej osobe samotní jej klienti. Uvedené možno vyvodit' aj z predvetia tohto ustanovenia, podľa ktorého politicky exponovanou osobou je fyzická osoba, „o ktorej je známe“. Keďže povinnosť určiť, či klient je politicky exponovanou osobou podľa § 6 ods. 4 zákona je pre samotnú povinnú osobu limitované tzv. všeobecne známymi skutočnosťami, predpokladá sa určitý stupeň participácie zo strany klienta.

K bodu 5 (§ 6 ods. 5)

Navrhovanou úpravou sa legislatívna skratka „finančná spravodajská jednotka“ nahrádza pojmom „Finančná spravodajská jednotka“, ktorá je útvarom Policajného zboru a je bližšie vymedzená v článku novelizujúcom zákon o Policajnom zbore.

K bodu 6 (§ 6a ods. 1 písm. a))

Úprava súvisí s novým ustanovením v § 6a ods. 1 písm. e), ktorý zavádza špecifické určovanie konečného užívateľa výhod v prípade, ak ide o komanditnú spoločnosť a verejnú obchodnú spoločnosť. V prípade uvedených dvoch typov spoločností bolo potrebné vylúčiť postup pri určovaní konečného užívateľa výhod podľa písmena a).

K bodu 7 (§ 6a ods. 1 písm. c) bod 4)

Návrh je odstránením nedostatku v súvislosti s odporúčaním FATF č. 10.11 a), ktoré požaduje, aby konečnými užívateľmi výhod združenia majetku boli aj príjemcovia určení podľa triedy, pričom sa nimi stávajú momentom ich identifikácie alebo určenia.

K bodu 8 (§ 6a ods. 1 písm. c) bod 5)

Návrh je odstránením nedostatku v súvislosti s odporúčaním FATF č. 10.11 a), ktoré vyžaduje, aby v prípade združení majetku bol medzi konečných užívateľov výhod zaradený aj tzv. protektor, teda osoba, ktorá je vymenovaná na zastupovanie a ochranu záujmov príjemcov združenia majetku.

K bodu 9 [§ 6a ods. 1 písm. d) až f)]

K písmenu d)

Dôvodom navrhovanej zmeny je výčitka zo strany Európskej komisie voči transpozícii smernice 2015/849 v znení neskorších zmien a tiež nedostatky zistené v 5. kole vzájomného hodnotenia Výborom Moneyval, podľa ktorých je potrebné identifikovať konečného užívateľa výhod aj v prípade tzv. zvereneckého fondu, napriek tomu, že uvedená právna štruktúra nie je v slovenskom právnom poriadku vymedzená (pojem zverenecký fond sa v súčasnosti používa v zákone č. 359/2015 Z. z. o automatickej výmene informácií o finančných účtoch na účely správy daní a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v zákone č. 507/2023 Z. z. o dorovnávací dani na zabezpečenie minimálnej úrovne zdanenia nadnárodných skupín podnikov a veľkých vnútroštátnych skupín a o doplnení zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Podľa stanoviska Európskej komisie je potrebné reagovať aj na „cezhraničné situácie“, teda na situácie, kedy je zverenecký fond zriadený právom iného štátu. Európska komisia kladie dôraz na to, aby sa povinnosť identifikácie konečného užívateľa výhod vzťahovala aj na zverenecké fondy zriadené podľa práva iného štátu, pričom vyžaduje, aby boli výslovne vymedzené osoby, ktoré sú v rámci týchto zvereneckých fondov považované za konečných užívateľov výhod (zriaďovateľ, správca, osoba vykonávajúca dohľad nad správou, osoba, v ktorej prospech bol zverenecký fond zriadený a ďalšie osoby, ktoré majú skutočnú kontrolu nad zvereneckým fondom).

Navrhovanou zmenou dochádza k transpozícii článku 3 ods. 6 písm. b) smernica 2015/849 v znení neskorších zmien.

K písmenám e) a f)

Navrhované doplnenie vychádza z partnerského hodnotenia (peer review) Slovenskej republiky zo strany Globálneho fóra OECD pre transparentnosť a výmenu informácií (ďalej len „GF“) a odporúčaní v oblasti výmeny daňových informácií na požiadanie, ktoré z hodnotenia vyplynuli. Dokument je dostupný na webovom sídle: <https://www.oecd.org/slovakia/global-forum-on-transparency-and-exchange-of-information-for-tax-purposes-slovak-republic-2020-second-round-960316d9-en.htm>.

V záujme odstránenia zistených nedostatkov a zosúladenia s globálnym štandardom bolo Slovenskej republike špecificky odporúčané zabezpečiť, aby boli v súvislosti s osobnými obchodnými spoločnosťami (partnerships), medzi ktoré v Slovenskej republike patria verejné obchodné spoločnosti a komanditné spoločnosti, k dispozícii informácie o konečných užívateľoch výhod (ďalej len „KUV“) s ohľadom na ich formu a organizačnú štruktúru. Podľa zdôvodnenia GF nie je dostačujúca všeobecná úprava ohľadom definície KUV pre obchodné spoločnosti, ale je potrebná spresňujúca právna úprava, ktorá zabezpečí, že v prípade týchto

spoločností sú za KUV vždy považovaní spoločníci, ktorí sú fyzickými osobami. Ak sú spoločníkmi právnické osoby, je potrebné určiť fyzické osoby stojace za týmito právnickými osobami v súlade s pravidlami pre určovanie KUV.

V rámci odporúčaní GF sa taktiež požaduje špecifická úprava KUV pre tichých spoločníkov na základe zmluvy o tichom spoločenstve s ohľadom na ich hospodársky prospech, ktorí môžu mať z investovania do obchodnej spoločnosti.

Uvedené doplnenie navrhujeme aj z toho dôvodu, že GF považuje za nepostačujúci výklad ustanovení zákona č. 297/2008 Z. z. v usmerneniach Finančnej spravodajskej jednotky, ktoré sú nezáväzné. GF pravidelne vyhodnocuje pokrok Slovenskej republiky pri dosahovaní súladu s globálnym štandardom. Nedoplnenie navrhovanej úpravy by malo negatívny vplyv na hodnotenie Slovenskej republiky v rámci príslušného komponentu, ako aj na celkový rating Slovenskej republiky pri plnení takýchto odporúčaní aj v kontexte iných iniciatív v oblasti transparentnosti.

K bodu 10 [§ 7 ods. 1 písm. a)]

Podľa odporúčania FATF č. 10.9 (c), sú povinné osoby povinné rozlišovať pri identifikácii klientov adresu sídla od adresy skutočného miesta podnikania. V tejto súvislosti sa do ustanovenia zavádza u fyzickej osoby – podnikateľa povinnosť zistiť pri jeho identifikácii, okrem adresy miesta podnikania, aj adresu miesta skutočného výkonu podnikateľskej činnosti, ak sa líši od adresy miesta podnikania.

K bodu 11 [§ 7 ods. 1 písm. b)]

V súlade s odporúčaním FATF č. 10.9 (c) sa zavádza povinnosť pri identifikácii právnickej osoby, zistiť okrem adresy jej sídla, aj adresu jej skutočného výkonu podnikateľskej činnosti, v prípade ak sa líši od adresy jej sídla.

K bodu 12 [§ 7 ods. 1 písm. c)]

Návrh je riešením nedostatku vytýkaného zo strany Výboru Moneyval vo vzťahu k odporúčaniu FATF č. 10.4, podľa ktorého musí existovať zákonná požiadavka na overenie, či osoby konajúce v mene niekoho iného, sú nato oprávnené a to aj v iných prípadoch, okrem splnomocnenia. Z uvedeného dôvodu sa vypúšťa pojem splnomocnenie z ustanovenia § 7 ods. 1 písm. c) a nahrádza sa všeobecným pojmom zastúpenie, ktoré pokrýva aj ďalšie formy, okrem splnomocnenia. Zároveň sa zavádza povinnosť overiť platnosť a rozsah zastúpenia.

K bodu 13 [§ 7 ods. 1 písm. d)]

Cieľom návrhu bolo zosúladiť typ identifikačných údajov, ktoré sú povinné osoby povinné získať pri vykonávaní identifikácie klientov, v konkrétnom prípade zákonného zástupcu, pri ktorom podľa doterajšej právnej úpravy nebolo potrebné zisťovať druh a číslo dokladu totožnosti.

K bodu 14 [§ 8 ods. 1 písm. c)]

Z dôvodu potreby zosúladenia § 7 ods. 1 písm. c) s odporúčaním FATF č. 10.4, sa primerane upravuje povinnosť overiť identifikáciu osoby, ktorá je zastúpená, ako aj osoby, ktorá ju zastupuje a to tak, že sa rozširuje na ďalšie formy, okrem splnomocnenia.

K bodu 15 [§ 8 ods. 5]

Návrh nahrádza pojem „osoba, ktorá je oprávnená prevziať plnenie zo životného poistenia“ za „osobu, ktorá je príjemcom poistného plnenia zo životného poistenia“ a to z dôvodu zjednotenia v celom texte zákona.

K bodu 16 (§ 9 písm. k) bod 2)

Navrhovanou zmenou sa transponuje článok 3 bod 8 smernice 2015/849 v znení neskorších zmien, ktorým sa vymedzuje pojem korešpondenčný vzťah. Zmenu tohto vymedzenia priniesol článok 38 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1113 z 31. mája 2023 o údajoch sprevádzajúcich prevody finančných prostriedkov a určitých kryptoaktív a o zmene smernice (EÚ) 2015/849. Zároveň návrh po prvýkrát používa pojem „kryptoaktívum“, ktorý nahradí doteraz používaný pojem „virtuálna mena“, a to s odkazom na čl. 3 bod 14 nariadenia (EÚ) 2023/1113.

K bodu 17 [§ 9 písm. l), n) a o)]

Legislatívno – technická úprava.

K bodu 18 [§ 9 písm. o) až q)]

Písmeno o):

V súvislosti s odporúčaním FATF č. 19.1, v ktorom Výbor Moneyval vyčítal Slovenskej republike zaradenie medzi vysokorizikové krajiny iba tých krajín, ktoré tak určila Európska komisia a absenciu zoznamu krajín, ktoré za vysokorizikové určí samotné FATF, sa upravuje ustanovenie zákona tak, aby bolo v súlade s uvedeným odporúčaním.

Písmeno p):

Cieľom predmetného návrhu je odstrániť nedostatok v súvislosti s odporúčaním FATF č. 19.1, kde Výbor Moneyval vytkol Slovenskej republike nejednoznačnosť pri aplikácii zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientom z vysokorizikových krajín, nakoľko zákon neupravoval, či sa jedná o klientov s trvalým pobytom v takejto krajine, alebo o klientov, ktorí v nej pôsobia bez formálnej registrácie.

Písmeno q):

V súvislosti so znením ustanovenia § 6 ods. 4 písm. a), v ktorom je použitý pojem „blízky podnikateľský vzťah“ sa navrhuje vymedzenie tohto pojmu.

K bodu 19 [§ 10 ods. 1 písm. b)]

Navrhovanou úpravou sa vyhovie požiadavkám Európskej komisie a tiež sa odstránia nedostatky z hodnotenia Výboru Moneyval (FATF č. 10.5.), podľa ktorých „*Smernica v znení zmien však za žiadnych okolností nepovoľuje povinným subjektom opierať sa výlučne na informácie obsiahnuté v registri konečných užívateľov výhod.*“. V hodnotení Výboru Moneyval je tiež uvedený nedostatok týkajúci sa chýbajúcej požiadavky na overovanie konečného užívateľa výhod na základe spoľahlivých zdrojových údajov.

Navrhovaným ustanovením sa odstraňuje podmienka existencie vyššieho rizika legalizácie alebo financovania terorizmu pri povinnosti overovať si informácie týkajúce sa konečného užívateľa výhod aj z iných zdrojov ako je register právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci.

Z uvedeného vyplýva, že pri vykonávaní základnej starostlivosti sa povinná osoba nesmie spoliehať výlučne na údaje získané z registra právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci obsahujúcim údaje o konečnom užívateľovi výhod (čl. 30 ods. 8 a čl. 31 ods. 6

smernice 2015/849 v znení neskorších zmien), ale je povinná overiť informácie týkajúce sa identifikácie konečného užívateľa výhod z ďalšieho spoľahlivého zdroja.

K bodu 20 [§ 10 ods. 1 písm. c)]

Návrh ustanovenia súvisí s odporúčaním FATF č. 10.8, pri ktorom bolo Slovenskej republike zo strany Výboru Moneyval vytknutý nedostatok súvisiaci s neexistenciou zákonnej požiadavky na pochopenie povahy podnikania klienta, jeho štruktúry a vlastníctva riadenia pri vykonávaní základnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi povinnou osobou.

K bodom 21 a 23 [§ 10 ods. 2 písm. c), § 10 ods. 8 a 9]

Návrh ustanovenia je odstránením nedostatku vytýkaného Slovenskej republike Výborom Moneyval vo vzťahu k odporúčaniu FATF č. 10.20. Uvedené odporúčanie požaduje, aby v prípadoch, kedy povinné osoby majú podozrenie, že konanie klienta by mohlo viesť k legalizácii príjmov z trestnej činnosti alebo financovaniu terorizmu a vykonaním opatrení základnej starostlivosti by mohli vyvolať u klienta podozrenie, že je predmetom preverovania zo strany povinnej osoby, majú byť povinné osoby oprávnené nevykonať úkony základnej starostlivosti. V takomto prípade však majú byť povinné podať hlásenie FSJ.

Novým odsekom 8 v § 10 sa ukladá špecifická povinnosť pre povinné osoby poskytujúce životné poistenie, aby vo vzťahu k príjemcovi zo životného poistenia zistili súbor údajov. Návrh súvisí s odstránením viacerých nedostatkov, ktoré boli identifikované Výborom Moneyval a ktoré súvisia s odporúčaniami FATF č. 10.12 a 12.4.

K bodu 22 [§ 10 ods. 2 písm. g) až i)]

Doplnením nových písmen g) až i) dochádza k úplnej transpozícii čl. 14 ods. 5 smernice 2015/849 v znení neskorších zmien, ktorým sa ukladá povinnosť uplatňovať základnú starostlivosť „*aj na existujúcich klientov na základe hodnotenia rizík, alebo keď sa u klienta zmenia dôležité okolnosti, alebo ak má povinný subjekt počas príslušného kalendárneho roka akúkoľvek zákonnú povinnosť klienta kontaktovať na účely preskúmania akýchkoľvek relevantných informácií týkajúcich sa konečného užívateľa či užívateľov výhod alebo má povinný subjekt túto povinnosť podľa smernice Rady 2011/16/EÚ*“.

Doplnením písmena j) sa odstraňuje nedostatok vytýkaný Slovenskej republike Výborom Moneyval vo vzťahu k odporúčaniu FATF č. 10.2 c), ktoré požaduje, aby povinné osoby vykonávali základnú starostlivosť vo vzťahu klientovi pri vykonávaní príležitostných transakcií, ktoré sú elektronickými prevodmi v hodnote 1.000 EUR a viac. Zavádza sa preto táto povinnosť pri vykonaní príležitostného obchodu mimo obchodného vzťahu, ktorý predstavuje prevod finančných prostriedkov alebo kryptoaktív v hodnote najmenej 1.000 EUR, s odkazom na článok 3 bod 9 a 10 nariadenia (EÚ) 2023/1113.

K bodu 24 (§ 10a ods. 4)

Z dôvodu nedostatočnej transpozície čl. 30 ods. 1 sa § 10a dopĺňa odsekom 4, ktorým sa ukladá konečnému užívateľovi výhod povinnosť poskytnúť subjektu, v ktorom zastáva postavenie konečného užívateľa výhod súčinnosť pri plnení si povinnosti identifikovať svojho konečného užívateľa výhod. Cieľom uvedeného ustanovenia je dosiahnuť, aby tieto subjekty dokázali identifikovať skutočného konečného užívateľa výhod, keďže by ho bez tejto súčinnosti nemuseli dokázať identifikovať.

K bodom 25, 26, 28, 30 až 32 [§ 11 ods. 1 písm. a) a b), ods. 2 písm. e), ods. 3, 4 a 5]

V súvislosti so zmenami týkajúcimi sa korešpondenčného bankovníctva, kedy povinné osoby budú povinné vykonávať zvýšenú starostlivosť bez ohľadu na krajinu pôvodu partnerskej inštitúcie, bolo potrebné upraviť aj ustanovenia vzťahujúce sa na zjednodušenú starostlivosť. Doposiaľ boli povinné osoby oprávnené vykonávať zjednodušenú starostlivosť vo vzťahu ku klientom, ktorými boli napr. banky a finančné inštitúcie pôsobiace na území členského štátu, alebo štátu, ktorý im ukladal rovnocenné povinnosti v oblasti predchádzania a odhaľovania legalizácie alebo financovania terorizmu. Návrhom sa zosúladí znenie zákona so smernicou 2015/849 v znení neskorších zmien, ktorá zavádza úplne iný prístup k vykonávaniu zjednodušenej starostlivosti povinných osôb vo vzťahu ku svojim klientom a to prístup založený na hodnotení a riadení rizík. To znamená, že ak povinné osoby vyhodnotia v hodnotení rizík podľa § 20a, že konkrétne kategórie klientov, obchodných vzťahov, obchodov alebo produktov predstavujú nízke riziko, svoje zistenia riadne odôvodnia a zaznamenajú, budú môcť vykonať vo vzťahu ku klientom zjednodušenú starostlivosť v rozsahu zistenia identifikačných údajov klienta a osoby konajúcej za klienta, identifikácie konečného užívateľa výhod klienta a zistenie, či klient alebo konečný užívateľ výhod klienta je politicky exponovanou osobou.

Na dosiahnutie úplného súladu zákona s čl. 15 ods. 3 smernice 2015/849 v znení neskorších zmien sa navrhuje v § 11 ods. 5 upraviť spôsob monitorovania tak, aby bolo možné zistiť neobvyklú obchodnú operáciu. Európska komisia totiž nepovažuje požiadavku smernice na „dostatočné monitorovanie transakcií a obchodných vzťahov“ za dostatočne prebratú do § 11 ods. 5.

K bodu 27 [§ 11 ods. 2 písm. d)]

Nariadením Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2019/1238 o celoeurópskom osobnom dôchodkovom produkte (ďalej len „CODP nariadenie“) bol definovaný základný právny rámec pre celoeurópsky dôchodkový produkt (ďalej len „CODP“). CODP nariadenie umožňuje vytvoriť produkt dlhodobého dôchodkového charakteru, ktorý bude jednoduchý, bezpečný, cenovo dostupný, transparentný, vhodný pre spotrebiteľov a prenositeľný v rámci celej Únie a bude dopĺňať súčasné dôchodkové systémy v členských štátoch. Zákonom č. 129/2022 Z. z. o celoeurópskom osobnom dôchodkovom produkte a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2022 Z. z.“) Slovenská republika, okrem iného, vykonáva aj články 47 a 57 CODP nariadenia a ustanovuje podrobnejšie podmienky sporiacej a výplatnej fázy. Sporiteľom CODP môže byť plnoletá fyzická osoba, ktorá uzatvorí zmluvu o celoeurópskom osobnom dôchodkovom produkte, pričom zákon č. 129/2022 Z. z. cieľi na osoby, u ktorých je predpoklad dlhodobej ekonomickej aktivity s potenciálom alokovať disponibilné zdroje smerom k úsporám na vlastný dôchodok. Dávky CODP sú vo forme dôchodku, programového výberu, jednorazového vyrovnania a predčasného výberu. Prvé tri dávky môže poberať sporiteľ, ktorý v zásade ukončil ekonomicky aktívnu časť života a pokračuje na dôchodku, predčasný výber je dávka, ktorú poskytovateľ vyplatí, ak sa sporiteľ ocitne v zákonom definovanej osobitne ťažkej životnej situácii, a to kedykoľvek počas trvania zmluvy. V zmysle odporúčania Komisie z 29.6.2017, týkajúceho sa daňového zaobchádzania s osobnými dôchodkovými produktmi, vrátane CODP, uplatňuje Slovenská republika na príspevky sporiteľa CODP rovnaký daňový režim ako na príspevky účastníkov doplnkového dôchodkového sporenia a dávky z doplnkového dôchodkového sporenia, čím bol CODP postavený na rovnakú úroveň ako národné osobné dôchodkové produkty. Z dôvodov uvedených vyššie preto možno vnímať CODP ako alternatívu k doplnkovému dôchodkovému sporeniu, ktoré upravuje zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o

zмене a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 650/2004 Z. z.“). Uvedená výnimka pre poskytovanie zjednodušenej starostlivosti na účely zákona v prípade doplnkového dôchodkového sporenia je odôvodnená tým, že z dlhodobej povahy produktu a viazanosti výplaty je nízka pravdepodobnosť, že by takýto produkt bol použitý na legalizáciu príjmov z trestnej činnosti alebo financovanie terorizmu. Popísané skutočnosti indikujú, že by malo ísť o rovnaké nízke riziko na použitie produktu CODP na legalizáciu príjmov z trestnej činnosti alebo financovanie terorizmu, nakoľko ide o produkt dlhodobej povahy, kde sú vklady klienta rovnako časovo viazané ako v prípade doplnkového dôchodkového sporenia. Vychádzajúc z účinnej právnej úpravy zákona č. 297/2008 Z. z., sa na CODP vzťahujú vyššie administratívne nároky v porovnaní s doplnkovým dôchodkovým sporením, čím môže byť tento produkt z pohľadu atraktivity pre poskytovateľa znevýhodnený. Navrhovanou úpravou tak príde k zrovnoprávneniu postavenia CODP s doplnkovým dôchodkovým sporením, čo zároveň prispeje k zdravšiemu konkurenčnému prostrediu. Žiadosť o registráciu môžu podať podľa čl. 6 CODP nariadenia len finančné inštitúcie, ktorým bolo udelené povolenie alebo boli zaregistrované podľa práva Únie: a) úverové inštitúcie, ktorým bolo udelené povolenie v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ; b) poisťovne, ktorým bolo udelené povolenie v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES a ktoré poskytujú priame životné poistenie podľa článku 2 ods. 3 smernice 2009/138/ES a prílohy II k uvedenej smernici; c) inštitúcie zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia, ktoré majú povolenie alebo sú registrované v súlade so smernicou (EÚ) 2016/2341 a ktoré podľa vnútroštátneho práva majú povolenie aj na poskytovanie osobných dôchodkových produktov a podliehajú dohľadu. V takom prípade musí byť všetok majetok a záväzky zodpovedajúce vykonávaniu činnosti v oblasti poskytovania PEPP oddelené, bez možnosti ich prevodu na inú činnosť inštitúcie v oblasti dôchodkového zabezpečenia; d) investičné spoločnosti, ktorým bolo udelené povolenie podľa smernice 2014/65/EÚ, ktoré poskytujú službu riadenia portfólia; e) investičné spoločnosti alebo správcovské spoločnosti, ktorým bolo udelené povolenie podľa smernice 2009/65/ES; f) správcovia alternatívnych investičných fondov EÚ, ktorým bolo udelené povolenie podľa smernice 2011/61/EÚ. Podľa príslušného poskytovateľa ide o poskytovanie produktu, ktorý už daná finančná inštitúcia vytvára a poskytuje, napr. poisťný produkt, investičný produkt, doplnkové dôchodkové sporenie, ale so špecifickými podmienkami ustanovenými priamo v CODP nariadení.

K bodu 29 (poznámka pod čiarou 42b)

Dôvodom navrhovanej zmeny je aplikačná prax, ktorá ukázala, že by sa zjednodušená starostlivosť nemala automaticky aplikovať na poskytovateľa platobnej služby podľa § 2 ods. 1 písm. e) a je preto vhodné aj takýchto klientov identifikovať a overovať ich identifikáciu (spravidla ide o obchodníkov, ktorí prijímajú platobné prostriedky).

K bodom 33, 36, 38, 56 a 60 [§ 12 ods. 1, ods. 2 písm. d), § 13 ods. 4, § 24 ods. 4, § 26 ods. 2 písm. o)]

V súvislosti s odporúčaním FATF č. 19.1, ktorým bolo vyčítané zaradenie medzi vysokorizikové krajiny iba tých krajín, ktoré tak určila Európska komisia sa upravujú ustanovenia zákona. V § 9 písm. o) bol pojem „vysokoriziková krajina“ vymedzený tak, aby bol v súlade s odporúčaním.

K bodom 34 [§ 12 ods. 2 písm. b)]

Návrhom sa odstraňuje nedostatok vytýkaný SR Výborom Moneyval v súvislosti s odporúčaním FATF č. 13.1, ktoré má byť aplikovateľné na cezhraničné korešpondenčné vzťahy. Doposiaľ sa požiadavka na vykonanie zvýšenej starostlivosti vzťahovala iba na cezhraničné korešpondenčné vzťahy s partnerskou inštitúciou z tretieho štátu, teda mimo Európskej únie a Európskeho hospodárskeho priestoru. Keďže sa však uvedené odporúčanie FATF vzťahuje na korešpondenčné vzťahy bez rozdielu na krajinu pôvodu partnerskej inštitúcie, takáto zákonná úprava bola zo strany Výboru Moneyval vyhodnotená ako nesprávna. Z tohto dôvodu je potrebné upraviť zákonnú požiadavku na vykonávanie zvýšenej starostlivosti pri cezhraničných korešpondenčných vzťahoch tak, aby sa vzťahovala na partnerské inštitúcie bez rozdielu na krajinu ich pôvodu.

Zároveň v súvislosti s nedostatkami vytýkanými vo vzťahu k odporúčaniam FATF č. 13.1 a) a 13.1 d), bolo potrebné doplniť a sprecizovať ustanovenia § 12 ods. 2 písm. b) body 1,2 a 6 a zároveň doplniť nový bod 5, v ktorom sa stanovila povinnosť určiť a zaznamenať povinnosti súvisiace s korešpondenčným vzťahom z hľadiska uplatňovania opatrení proti legalizácii a financovaniu terorizmu.

Zmenou v bode 4 sa zjednocuje postup s postupom uvedeným v písmene d) piatym bodom.

K bodu 35 [§ 12 ods. 2 písm. c) body 1 a 2]

Zmenou v bode 1 sa zjednocuje postup s postupom uvedeným v písmene d) piatym bodom.

Navrhované doplnenie už existujúceho ustanovenia ukladajúceho povinnosť zistiť pôvod majetku a pôvod finančných prostriedkov použitých pri obchodnom vzťahu alebo pri obchode o dodatočné informácie, je odstránením nedostatku súvisiaceho s odporúčaním FATF č. 12.1 c), a zároveň doplnením existujúceho ustanovenia § 10 ods. 1 písm. e), kedy táto povinnosť je naviazaná vo vzťahu ku všetkým klientom v prípade zvýšeného rizika legalizácie alebo financovania terorizmu. Uvedená zákonná povinnosť má slúžiť povinným osobám na zamedzenie obchodovania s finančnými prostriedkami pochádzajúcimi z korupčnej alebo inej trestnej činnosti.

K bodu 37 [§ 13 ods. 1]

Cieľom návrhu je zosúladiť existujúceho ustanovenia s odporúčaním FATF č. 17.1 v časti týkajúcej sa uplatňovania požiadaviek v oblasti ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu. Existujúca úprava spájala tieto požiadavky s územím štátu, ktorý povinným osobám ukladal povinnosť vykonávať tieto opatrenia na úrovni rovnocennej s požiadavkami práva EÚ. Samotné odporúčanie však spája uplatňovanie požiadaviek v oblasti ochrany pred legalizáciou a financovaním terorizmu priamo s povinnými osobami. V existujúcej úprave postačovalo, ak banka, alebo finančná inštitúcia pôsobila na vhodnom území. Nová právna úprava vyžaduje, aby banka, alebo finančná inštitúcia dodržiavala ustanovenia upravené v článkoch 10 až 24 smernice (EÚ) 2015/849, týkajúce sa vykonávania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi a v článkoch 40 a 41 smernice (EÚ) 2015/849, týkajúce sa spracúvania a uchovávania údajov o klientovi, a tieto opatrenia aj vykonávala v praxi.

K bodom 39 [§ 15]

Návrh je reakciou na nedostatok vo vzťahu k odporúčaniam FATF č. 10.19 a) a b), podľa ktorého doterajšia právna úprava nezahŕňala tie možnosti na odmietnutie alebo ukončenie obchodu alebo obchodného vzťahu, kedy nemožnosť vykonať základnú starostlivosť vo vzťahu ku klientovi bola na strane povinnej osoby. Na odstránenie tohto nedostatku bolo

preto potrebné upraviť ustanovenie zákona tak, aby pokrýval všetky možnosti, alebo dôvody na nevykonanie starostlivosti vo vzťahu ku klientovi.

Povinná osoba je zároveň povinná v oboch prípadoch, teda aj v prípade ak sú dôvody na strane klienta, ako aj v prípade, ak sú dôvody na strane povinnej osoby, posúdiť, či ide o neobvyklú obchodnú operáciu. V prípade, ak nepôjde o neobvyklú obchodnú operáciu, povinná osoba bude povinná vyhotoviť písomný záznam, odôvodňujúci výsledok tohto posúdenia.

Povinnosť vyhotoviť písomný záznam, sa v praxi bude vzťahovať vo väčšine na prípady, kedy nemožnosť vykonať základnú starostlivosť vo vzťahu ku klientovi bude z dôvodov na strane povinnej osoby.

Zámerom pri zavedení tejto povinnosti bolo, okrem umožnenia skontrolovať zo strany FSJ správnosť posúdenia vykonaného povinnou osobou vo vzťahu k neobvyklosti, aj konanie povinných osôb vo vzťahu ku svojim klientom pri odmietnutí uzavrieť obchodný vzťah, ukončení obchodného vzťahu alebo odmietnutí vykonania obchodu v súlade s príslušnými všeobecne záväznými predpismi. Treba uviesť, že odmietnutie, resp. ukončenie obchodného vzťahu môže byť tak vykonané len v odôvodnených prípadoch, kedy povinná osoba nedokáže vykonať základnú starostlivosť vo vzťahu ku svojmu klientovi.

K bodom 40 a 41 [§ 17 ods. 1 a 4]

Novelizačný bod súvisí so zmenou, ktorou sa upustilo od vykonania základnej starostlivosti zo strany povinnej osoby v prípade, ak by jej vykonaním mohlo dôjsť k zmareniu, alebo ohrozeniu spracovania neobvyklej obchodnej operácie, alebo v prípade ak Finančná spravodajská jednotka dá pokyn povinnej osobe nevykonať základnú starostlivosť vo vzťahu ku klientovi v prípade, ak by jej vykonaním mohlo dôjsť k zmareniu, alebo ohrozeniu spracovania neobvyklej obchodnej operácie. V prvom prípade je povinná osoba povinná v hlásení uviesť okolnosti a dôvody nevykonania starostlivosti.

K bodu 42 (§ 18 ods. 1)

Legislatívno-technická úprava súvisiaca so zmenou v § 17.

K bodu 43 [§ 18 ods. 2]

Doplňa sa ustanovenie, ktoré upravuje zbavenie mlčanlivosti zamestnancov Národnej banky Slovenska a orgánu dozoru podľa zákona o hazardných hrách.

K bodu 44 [§ 18 ods. 10]

Dôvodom navrhovanej zmeny je výčitka zo strany Európskej komisie voči transpozícii čl. 45 ods. 8 smernice 2015/849 v znení neskorších zmien, podľa ktorého „Členské štáty zabezpečia, aby bola povolená výmena informácií v rámci skupiny. Informácie o podozrení, že finančné prostriedky sú príjmom z trestnej činnosti alebo súvisia s financovaním terorizmu nahlásaným FIU, sa vymieňajú v rámci skupiny, ak FIU neposkytne iné pokyny.“.

Európska komisia výslovne poukazuje na absenciu povinnosti vymieňať si v rámci skupiny informácie o podozreniach, ktoré boli nahlásené. Oprávnenie poskytovať si tieto informácie podľa § 18 nepovažuje za dostatočné na preukázanie úplnej transpozície smernice.

K bodu 45 [§ 20 ods. 2 písm. b)]

Cieľom návrhu je odstránenie nedostatku v súvislosti s odporúčaním FATF č. 1.11 c), ktoré požaduje od povinných osôb prijať prísnejšie opatrenia na riadenie a zmiernovanie rizík, ak v súvislosti s hodnotením rizík zistia vyššie riziká.

K bodu 46 [§ 20 ods. 2 písm. h)]

Návrh ustanovenia má za cieľ odstrániť nedostatok súvisiaci s odporúčaniami FATF č. 12.1 b) a 18.1 a). Nedostatok súvisí s nejednoznačnosťou definície vedúceho zamestnanca a najmä jeho postavením, pričom z existujúcej definície nevyplýva priamo podmienka jeho dostatočného postavenia a s tým súvisiaca úroveň riadenia. Podľa novej úpravy bude musieť byť postavenie určenej osoby na takej úrovni, aby bola oprávnená prijímať rozhodnutia k riadeniu rizík legalizácie a financovania terorizmu.

K bodu 47 [§ 20 ods. 2 písm. k)]

Prvá časť návrhu týkajúca sa zaistenia vysokých noriem zamestnancov, ktorí sa priamo podieľajú na plnení úloh podľa zákona č. 297/2008 Z. z., je odstránením nedostatku súvisiaceho s odporúčaním FATF č. 18.1 b).

Druhá časť návrhu, vyžadujúca zriadenie nezávislého útvaru vnútorného auditu alebo vnútornej kontroly, je odstránením nedostatku súvisiaceho s odporúčaním FATF č. 18.1 d), ktoré sa vzťahuje na finančné inštitúcie. Nezávislý útvar sú povinné mať v prvom rade finančné inštitúcie, a to v prípade, ak je to opodstatnené ich veľkosťou, ako aj samotnou ich povahou.

K bodu 48 [§ 20 ods. 2 písm. l)]

Návrh ustanovenia zavádza povinnosť mať v rámci programu vlastnej činnosti povinnej osoby zapracovaný postup systému riadenia rizík na určenie, či klient alebo konečný užívateľ výhod klienta je politicky exponovanou osobou alebo sankcionovanou osobou. Absencia takéhoto ustanovenia bola vytýkaná SR ako nedostatok súvisiaci s odporúčaním FATF č. 12.1 a).

K bodu 49 [§ 20a ods. 1]

Návrh ustanovenia súvisí s odstránením nedostatku vytýkaného SR v súvislosti s odporúčaniami FATF č. 15.2 a) a b), ktoré upravujú výslovnú požiadavku na posúdenie a zmiernenie rizika pred uvedením novej technológie, produktu alebo služby. Táto požiadavka bola preto výslovne zapracovaná do už existujúceho ustanovenia, ktoré vymenúva typy faktorov, ktoré povinné osoby musia vziať do úvahy pri hodnotení rizík legalizácie a financovania terorizmu.

K bodu 50 [§ 20a ods. 2 tretia veta]

Zavádza sa povinnosť poskytnúť program vlastnej činnosti povinnej osoby, okrem finančnej spravodajskej jednotke, aj ostatným orgánom vykonávajúcim kontrolu podľa § 29 ods. 3 zákona. Návrh súvisí s nedostatkom vytýkaným SR v súvislosti s odporúčaním FATF č. 1.10 d).

K bodu 51 [§ 20a ods. 3]

Návrh má za cieľ odstrániť nedostatok vytýkaný SR Výborom Moneyval vo vzťahu k odporúčaniam FATF č. 18.2 b) a c), kedy súčasná právna úprava neobsahovala výslovnú

povinnosť, aby skupinové stratégie a postupy povinných osôb obsahovali výmenu informácií o klientoch, účtoch a transakciách v rámci skupiny. Doterajšia právna úprava umožňovala iba všeobecnú výmenu informácií.

Vo vzťahu k odporúčaniu č. 18.2 c) bolo potrebné do uvedeného ustanovenia zapracovať požiadavku na zabránenie vyzrádzaniu dôverných informácií v rámci skupiny. S týmto zámerom bolo uvedené ustanovenie doplnené o ochranu použitia vymenených informácií v rozsahu, ktorý právo iného štátu umožňuje.

K bodu 52 [§ 20a ods. 4 a 5]

Návrh nového ustanovenia je transpozíciou článku 19a smernice 2015/849 v znení neskorších zmien, ktoré sa vzťahuje výlučne na poskytovateľov služieb kryptoaktív, ak prevádzajú kryptoaktíva na samohost'ovanú adresu, alebo naopak, prijímajú kryptoaktíva zo samohost'ovanej adresy. V takýchto prípadoch sú poskytovatelia služieb kryptoaktív povinní mať zapracované vo svojich vnútorných politikách, postupoch a kontrolách, za účelom znižovania rizika legalizácie a financovania terorizmu spojeného so samohost'ovanými adresami, postupy podľa bodov 1 až 4.

K bodu 53 [§ 21 ods. 4]

Návrh ustanovenia je reakciou na výčitku zo strany Výboru Moneyval vo vzťahu k odporúčaniu FATF č. 18.3, ktorej podstata spočíva v nemožnosti aplikovania pôvodného ustanovenia § 21 ods. 5 na krajiny EÚ. Opatrenia vzťahujúce sa na pobočky, organizačné zložky a dcérske spoločnosti sa totiž v zmysle uvedeného odporúčania musia vzťahovať na akékoľvek krajiny, bez rozdielu. Návrh ustanovenia preto upravuje pôvodné ustanovenie § 21 ods. 4 a ods. 5, a spája ich do jedného ustanovenia, so zámerom rovnakej aplikácie požiadaviek na pobočky, organizačné zložky a dcérske spoločnosti bez rozdielu na krajinu, kde sídli.

K bodu 54 [§ 21 ods. 5]

V nadväznosti na nové znenie odseku 4 sa vypúšťa nadbytočný odsek 5.

K bodu 55 (§ 22 ods. 1 a 2 a § 23)

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 57 [§ 24a a 24b]

§ 24a

Návrh osobitných ustanovení o poskytovateľoch služieb kryptoaktív je transpozíciou článku 19b smernice 2015/849 v znení neskorších zmien, ktorý upravuje špecifické podmienky pre poskytovateľov služieb kryptoaktív pri uzatváraní cezhraničných korešpondenčných vzťahov s partnerskou inštitúciou, ktorá poskytuje podobné služby vrátane prevodov kryptoaktív. Poskytovatelia služieb kryptoaktív, sú povinní pri uzatváraní obchodného vzťahu vykonávať, vo vzťahu k partnerskej inštitúcii, okrem základnej starostlivosti, aj ďalšie opatrenia, a to najmenej v rozsahu určenom písmenami a) až f) uvedeného ustanovenia. Následne sú poskytovatelia služieb kryptoaktív povinní aktualizovať údaje, ktoré vo vzťahu k partnerskej inštitúcii získali, pravidelne, alebo ak sa objavia nové riziká. Nekonkretizovanie frekvencie aktualizácie získaných údajov a použitie pojmu „pravidelne“ vyplynulo zo skutočnosti, že frekvencia aktualizácie získaných údajov závisí od viacerých premenných, ktoré povinná

osoba musí zvážiť vo vzťahu k partnerskej inštitúcii. Iná frekvencia bude pri partnerskej inštitúcii z EÚ/EHS, a iná z tretích krajín, prípadne krajín, kde je zvýšené riziko financovania terorizmu. Pravidelnosť aktualizácie údajov by preto poskytovatelia služieb kryptoaktív mali mať upravenú vo svojom programe vlastnej činnosti pri zohľadnení uvedených premenných faktorov.

§ 24b

Doplnenie nového ustanovenia o správcoch vyplynulo zo stanoviska Európskej komisie, ktorá SR vyčítala nedostatočnú transpozíciu ustanovení o správe zvereného majetku resp. zvereneckých fondoch. Napriek tomu, že uvedená právna štruktúra nie je v slovenskom právnom poriadku vymedzená (pojem zverenecký fond sa v súčasnosti používa v zákone č. 359/2015 Z. z. o automatickej výmene informácií o finančných účtoch na účely správy daní a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v zákone č. 507/2023 Z. z. o dorovnávejacej dani na zabezpečenie minimálnej úrovne zdanenia nadnárodných skupín podnikov a veľkých vnútroštátnych skupín a o doplnení zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) je podľa stanoviska Európskej komisie potrebné reagovať aj na „cezhraničné situácie“, teda na situácie, kedy je zverenecký fond zriadený právom iného štátu. Z uvedeného dôvodu sa do zákona dopĺňajú povinnosti pre správcu zvereneckého fondu, avšak pôjde o zverenecký fond zriadený podľa práva iného štátu. Ide o povinnosť informovať povinnú osobu, že dotyčná osoba je v postavení správcu zahraničného fondu (čl. 31 ods. 2 smernice 2015/849 v znení neskorších zmien) a povinnosť viesť údaje o osobách majúcich osobitné postavenie v rámci zahraničného fondu (čl. 31 ods. 1 smernice 2015/849 v znení neskorších zmien).

K bodu 58 [§ 25 ods. 2]

Návrh ustanovenia je reakciou na nedostatok vyčítaný zo strany Výboru Moneyval vo vzťahu k odporúčaniu FATF č. 8.3, ktorý spočíval v absencii rizikovo orientovaného prístupu pri kontrolách vo vzťahu k združeniam majetku. S cieľom odstrániť tento nedostatok, bola FSJ uložená povinnosť vykonávať kontroly podľa § 29 zákona v združení majetku na podklade analýzy rizík, pri ktorej bude povinná zohľadniť výsledky národného hodnotenia rizík legalizácie a financovania terorizmu, ako aj výsledky hodnotenia rizík vypracovaných orgánmi Európskej únie a ďalšími medzinárodnými inštitúciami.

K bodu 59 [§ 26 ods. 2 písm. l)]

Vzhľadom na výčitky zo strany Európskej komisie a zo strany Výboru Moneyval vo vzťahu k širokému okruhu subjektov, ktorým Finančná spravodajská jednotka poskytuje získané informácie, sa špecifikujú úlohy, ktoré môžu byť dôvodom na poskytovanie informácií.

K bodu 61 [§ 26 ods. 3]

Finančná spravodajská jednotka v súčasnej právnej úprave nemá zákonné oprávnenie na poskytnutie informácií a podkladov príslušným orgánom na úseku medzinárodných sankcií na plnenie ich zákonom uložených úloh v tejto oblasti. Nová právna úprava umožní poskytnúť kompetentným orgánom súčinnosť v prípade, ak bude o ňu požiadaná.

K bodu 62 [§ 26 ods. 4]

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 63 [§ 26 ods. 8]

Dôvodom navrhovanej zmeny je výčitka Európskej komisie voči nedostatočnej transpozícii čl. 32 ods. 3 smernice 2015/849 v znení neskorších zmien, podľa ktorého má byť Finančná spravodajská jednotka „*operačne nezávislá a samostatná, čo znamená, že FIU majú právomoc a kapacitu na vykonávanie svojich funkcií slobodne...*“. V rámci poskytovania a prijímania informácií považuje Európska komisia obmedzenie uvedené v § 26 ods. 8 natoľko široké, že je „možné sa domnievať, že nie je plne v súlade s požiadavkami operačnej nezávislosti“. Z uvedeného dôvodu sa do ustanovenia doplnil odkaz na príslušné zákony s cieľom špecifikovať výnimky, pri ktorých sa informácie neposkytujú.

K bodu 64 [§ 26a ods. 1]

Doplnením združení majetku medzi subjekty, ktoré majú povinnosť poskytnúť FSJ súčinnosť pri vypracúvaní národného hodnotenia rizík legalizácie a financovania terorizmu, sa odstráni nedostatok vyplývajúci z praxe pri realizácii národného hodnotenia rizík. Združenia majetku doposiaľ poskytovali nízku mieru súčinnosti, čo malo za následok nedostatočné vstupné údaje a tým skreslené výsledky záverov rizík legalizácie a financovania terorizmu vo vzťahu k sektoru neziskových organizácií.

K bodu 65 [§ 28 ods. 1]

Na základe vytýkaného nedostatku zo strany Európskej komisie pri transpozícii čl. 57a ods. 4 smernice 2015/849 v znení neskorších zmien sa do § 28 ods. 1 výslovne vkladá spolupráca Finančnej spravodajskej jednotky a Európskej centrálnej banky.

K bodu 66 [§ 28 ods. 3]

Navrhovaná úprava reaguje na nedostatky aplikačnej praxe, kedy FSJ nemohla odmietnuť spoluprácu so zahraničnými finančnými spravodajskými jednotkami, a to ani v prípadoch, kedy na to existovali objektívne príčiny, ako nedostatočná ochrana vymieňaných informácií, absencia chránených komunikačných kanálov, kolektívne rozhodnutia o obmedzení spolupráce s konkrétnym štátom, atď. Požiadavka na samostatnosť pri rozhodovaní o spolupráci na podklade princípu nezmluvnej vzájomnosti je nevyhnutná aj z hľadiska preukazovania operačnej samostatnosti a autonómnosti FSJ v súlade s odporúčaním FATF č. 29.

K bodu 67 [§ 28 ods. 7 až 9]

§28 ods. 7 a 8

Doplnenie oprávnenia FSJ požiadať zahraničný orgán o zabezpečenie vykonania zdržania neobvyklej obchodnej operácie, alebo recipročne zabezpečiť zdržanie na žiadosť zahraničného orgánu, je reakciou na nedostatky aplikačnej praxe, kedy FSJ adresovala/prijímala takéto žiadosti iba na podklade § 28 ods. 1, ktorý je však všeobecným ustanovením oprávňujúcim FSJ spolupracovať s príslušnými orgánmi členských štátov a osobitnými, tam vymenovanými, orgánmi. Navrhovanou úpravou sa tak odstráni právna neistota, a to aj s ohľadom na ustanovenie čl. 32 ods. 7 smernice (EÚ) 2015/849, ktorý výslovne umožňuje členským štátom upraviť v národnej legislatíve oprávnenie na zasielanie žiadostí spravodajským jednotkám členských štátov, resp. takéto žiadosti prijímať a vybavovať za podmienok ustanovených vo vnútroštátnom práve.

§28 ods. 9

Navrhovaná úprava reaguje na nedostatky aplikačnej praxe, kedy FSJ dostáva žiadosti o poskytnutie informácií, ktoré majú byť použité ako dôkaz v trestnom konaní. Informácie,

ktoré si FSJ vymieňa v rámci medzinárodnej spolupráce však neboli získané v zmysle platných právnych predpisov upravujúcich medzinárodnú právnu pomoc a preto ani nemôžu byť použité ako dôkaz v trestnom konaní. Ak by ním mali byť, je potrebné postupovať v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov.

K bodu 68 [§ 29 ods. 8 a 9]

Odsek 8

Návrhom sa transponuje ustanovenie čl. 48 ods. 5 smernice 2015/849 v znení neskorších zmien, ktoré vyžaduje, aby *„Členské štáty zabezpečia, aby príslušné orgány členského štátu, v ktorom povinný subjekt prevádzkuje organizačné jednotky, spolupracovali s príslušnými orgánmi členského štátu, v ktorom má povinný subjekt ústredie, s cieľom zabezpečiť účinný dohľad nad plnením požiadaviek tejto smernice.“*.

Odsek 9

Návrh ustanovenia je odstránením nedostatku vyplývajúceho z odporúčania FATF č. 28.5, ako aj odstránenie nesprávnej transpozície čl. 48 ods. 7 smernice 2015/849 v znení neskorších zmien, podľa ktorých príslušné orgány sú povinné pri určovaní frekvencie a rozsahu kontrol zohľadňovať rizikový profil povinných osôb. Zavádza sa tak povinnosť vykonávať kontroly plnenia povinností povinnými osobami na základe analýzy rizík, pri zohľadnení výsledkov národného hodnotenia rizík, hodnotenia rizík vypracovaného orgánmi EÚ a ďalšími medzinárodnými inštitúciami. Analýzy rizík budú príslušné orgány povinné aktualizovať pravidelne, a tiež v prípade, ak nastanú v riadení alebo prevádzke povinných osôb závažné udalosti alebo zmeny.

K bodu 69 [§ 33 ods. 4]

Vloženie nového odseku 4 do § 33 je reakciou na výčitky Európskej komisie z dôvodu nesprávnej transpozície čl. 58 ods. 3, ktorým sa stanovuje, aby *„Členské štáty zabezpečia, že ak sa povinnosti vzťahujú na právnické osoby, v prípade porušenia vnútroštátnych ustanovení, ktorými sa transponuje táto smernica, sa sankcie a opatrenia môžu uplatňovať na členov riadiaceho orgánu a iné fyzické osoby, ktoré sú podľa vnútroštátneho práva zodpovedné za porušenie.“*.

Z uvedeného dôvodu sa navrhuje možnosť uložiť sankcie za porušenie povinností uložených povinnej osobe aj členovi štatutárneho orgánu, členovi dozornej rady, členovi riadiaceho orgánu alebo prokuristovi.

Navrhovanou zmenou sa zároveň odstraňuje nedostatok vyplývajúci z odporúčania FATF č. 28.4c).

K bodu 70 (§ 33 ods. 6)

Legislatívno-technická úprava.

K bodu 71 (poznámka pod čiarou 60)

Aktualizuje sa poznámka pod čiarou.

K bodu 72 [§ 36c]

Poskytovateľ služieb peňaženky virtuálnej meny a poskytovateľ služieb zmenárne virtuálnej meny bude návrhom zákona nahradený poskytovateľom služieb kryptoaktív. Vzhľadom na to, že tieto činnosti sa vykonávajú na základe živnostenských oprávnení, ktoré podľa

prechodného ustanovenia v návrhu zákona o niektorých povinnostiach a oprávneniach v oblasti kryptoaktív zanikajú 1. júla 2026, ustanovuje sa, že počas trvania živnostenských oprávnení, ktoré umožňovali poskytovanie služieb zmenárne virtuálnej meny alebo poskytovanie služieb peňaženky virtuálnej meny budú tieto subjekty považované za povinné osoby.

K bodu 73 [príloha č. 1]

Doplnenie transpozície prílohy.

K bodu 74 až 77, 79 [príloha č. 2 bod 1 písm. g) a bod 2 písm. f), bod 4]

Návrh je odstránením nedostatku v súvislosti s odporúčaním FATF č. 10.13, kde Výbor Moneyval vyčítal SR „neexistenciu požiadavky na zahrnutie oprávnenej osoby zo zmluvy o životnom poistení ako relevantný rizikový faktor pri určení podmienok na vykonávanie zvýšenej starostlivosti.“ Predchádzajúca úprava zaraďovala príjemcu zo životného poistenia medzi rizikové faktory vo vzťahu ku klientovi, čo podľa Výboru Moneyval nebolo správne, nakoľko v prípade, ak by príjemca nebol zároveň aj klientom, nebol by považovaný za relevantný rizikový faktor. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné zaradiť príjemcu poistného plnenia zo životného poistenia ako samostatný rizikový faktor v novom bode 4 prílohy č. 2 k zákonu. Zároveň zjednotením pojmu „príjemca poistného plnenia zo životného poistenia“ v celom texte novely zákona sa odstránila nejednoznačnosť a pochybnosť o tom, kto je uvedenou osobou, keďže predchádzajúca úprava používala na tú istú osobu viacero pojmov.

K bodu 77 [príloha č. 2 bod 3 písm. a)]

Vzhľadom na vymedzenie pojmu „vysokoriziková krajina“ v § 9 písm. o) je potrebná úprava znenia písmena a) v bode 3 prílohy č. 2.

K bodu 80

V súvislosti s navrhovanou zmenou v zákone o Policajnom zbore je potrebné primerane upraviť aj ustanovenia tohto zákona.

Čl. II

(zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch)

K bodu 1 [§ 47 ods. 1 písm. n)]

Navrhovaná právna úprava reaguje na novú povinnosť deklarovať peňažné prostriedky v hotovosti pri ich preprave cez vnútornú hranicu Európskej únie ustanovenú v návrhu novely zákona č. 35/2019 Z. z. o finančnej správe a zavádza novú skutkovú podstatu priestupku upravujúceho konanie osoby neoznámiť prepravu peňažných prostriedkov v hotovosti, resp. uviesť nesprávny údaj o sume prepravovaných peňažných prostriedkov v hotovosti. Vzhľadom na fakt, že colné predpisy regulujú len právne vzťahy súvisiace s prepravou tovaru cez colnú (teda vonkajšiu) hranicu Európskej únie, nemôže byť predmetná skutková podstata upravená v colných predpisoch. Zároveň úprava skutkových podstát priestupkov a sankcií za spáchanie priestupku systematicky nepatrí so zákona o finančnej správe. Je preto potrebné navrhovanú úpravu doplniť do zákona o priestupkoch.

K bodu 2 (§ 47 ods. 2)

Navrhuje sa výška pokuty za nesplnenie povinnosti uvedenej v bode 1.

K bodom 3 a 4 [§ 86 písm. a) a b)]

Navrhované úpravy sú reakciou na úpravu v bode 5.

K bodu 5 [§ 86 písm. g)]

Navrhuje sa, aby pokuta za nesplnenie povinnosti uvedenej v bode 1 mohla byť uložená aj v blokovom konaní.

Čl. III

[zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)]

K bodom 1 až 4 (§ 9, § 58 ods. 1 písm. b) a príloha č. 4a)

Cieľom navrhovanej zmeny je zosúladiť zákon s požiadavkou uvedenou v čl. 47 ods. 3 smernice 2015/849 v znení neskorších zmien, podľa ktorej „*Vzhľadom na povinné subjekty uvedené v článku 2 ods. 1 bode 3 písm. a), b) a d) členské štáty zabezpečia, aby príslušné orgány prijali potrebné opatrenia na to, aby sa odsúdeným páchatelom trestných činov v príslušných oblastiach alebo ich spoločníkom zabránilo zastávať manažérsku funkciu v uvedených povinných subjektoch alebo byť konečným užívateľom výhod v súvislosti s takýmito subjektmi.*“.

Uvedenými povinnými subjektmi sú, okrem iného, aj účtovník a realitný agent, ktorí vykonávajú svoju činnosť na základe živnostenského oprávnenia.

Pri posudzovaní súladu čl. 47 ods. 3 smernice 2015/849 v znení neskorších zmien s vnútroštátnym právom dospela Európska komisia k záveru, že ak sú medzi povinné subjekty zahrnuté právnické osoby (účtovníci a realitní agenti), tak je potrebné, aby sa bezúhonnosť vzťahovala aj na ich konečných užívateľov výhod.

K bodu 5 [príloha č. 5]

Doplnenie transpozičnej prílohy.

Čl. IV

(zákon Slovenskej národnej rady č. 78/1992 Zb. o daňových poradcov a Slovenskej komore daňových poradcov)

K bodom 1, 5, 6, 7 (§ 5 ods. 2, § 8a ods. 1, 4, 5)

Návrhom sa opravujú nesprávne vnútorné odkazy.

K bodu 2 [§ 5 ods. 3)]

Navrhujeme jednoznačne doplniť požiadavku na vykonanie skúšky pred každým zápisom fyzickej osoby do zoznamu daňových poradcov. V praxi sa napríklad môže stať, že daňovému poradcovi je ako disciplinárne opatrenie uložené vyčiarknutie zo zoznamu daňových poradcov alebo bol vyčiarknutý zo zoznamu na žiadosť. Pri ďalšej žiadosti o zápis do zoznamu daňových poradcov sa nie je možné odvolávať na vykonanie skúšky pred predchádzajúcim zápisom.

K bodu 3 (§ 8 ods. 7)

Navrhovanou zmenou sa zosúladí zákon s požiadavkou uvedenou v čl. 47 ods. 3 smernice 2015/849 v znení neskorších zmien, podľa ktorej „*Vzhľadom na povinné subjekty uvedené v článku 2 ods. 1 bode 3 písm. a), b) a d) členské štáty zabezpečia, aby príslušné orgány prijali potrebné opatrenia na to, aby sa odsúdeným páchatelom trestných činov v príslušných oblastiach alebo ich spoločníkom zabránilo zastávať manažérsku funkciu v uvedených povinných subjektoch alebo byť konečným užívateľom výhod v súvislosti s takýmito subjektmi.*“.

Uvedenými povinnými subjektmi sú, okrem iného, aj daňoví poradcovia.

Pri posudzovaní súladu čl. 47 ods. 3 smernice 2015/849 v znení neskorších zmien s vnútroštátnym právom dospela Európska komisia k záveru, že ak sú do povinných subjektov zahrnuté právnické osoby (daňoví poradcovia), tak je potrebné, aby sa bezúhonnosť vzťahovala aj na konečných užívateľov výhod. Zároveň uvedený článok smernice ukladá členským štátom zabezpečiť, aby sa spoločníkom páchatelov trestných činov zabránilo zastávať manažérsku funkciu alebo byť konečným užívateľom výhod v uvedenom subjekte. V tejto súvislosti sa zaviedla podmienka, podľa ktorej konečný užívateľ výhod, člen štatutárneho orgánu, člen dozorného orgánu a člen kontrolného orgánu nesmú byť v blízkom podnikateľskom vzťahu s osobou, ktorá nie je bezúhonná.

Uvedený návrh súvisí aj s nedostatkom v odporúčaní FATF č. 28.4 b), kde Výbor Moneyval vytykal Slovenskej republike „*absenciu zákonných opatrení, ktoré by zabránili spoločníkom odsúdených páchatelov trestných činov zastávať riadiace funkcie v povinných osobách z nefinančného sektora.*“

Návrh je prostredníctvom odkazu prepojený na definíciou blízkeho podnikateľského vzťahu zavedenou v ustanovení § 9 písm. q) zákona č. 297/2008 Z.z.

Právnická osoba musí všetky podmienky určené týmto ustanovením spĺňať kumulatívne, aby ju bolo možné zapísať do zoznamu daňových poradcov.

K bodu 4 (§ 8 ods. 8)

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na úpravu v bode 2 (presunutie poslednej vety upravovaného ustanovenia § 8 ods. 7 do nového odseku 8).

K bodu 5 až 7 [§ 8a ods. 3 až 5]

Legislatívno – technická úprava.

K bodu 8 [§ 11 ods. 1 písm. c)]

Navrhovanou zmenou sa zosúladí text s § 5 ods. 1 písm. b).

K bodu 9 [§ 12 písm. e)]

V nadväznosti na úpravu v § 8 ods. 7 je potrebné primerane upraviť aj dôvody na vyčiarknutie právnickej osoby zo zoznamu, a to v prípade, ak prestal spĺňať aspoň jednu z podmienok uvedených v § 8 ods. 7.

K bodom 10 a 11 [§ 15 ods. 1 písm. f) a ods. 2 písm. e)]

V nadväznosti na úpravu podmienok výkonu daňového poradenstva je potrebné primerane upraviť aj oznamovaciu povinnosť daňového poradcu, a to ako fyzickej osoby tak aj právnickej osoby.

K bodu 12 (§ 22 ods. 3 a ods. 4)

Vzhľadom na to, že sa úprava volieb vecne týka orgánov komory vyplynulo, že túto agendu nie je potrebné členiť do dvoch rôznych predpisov, a to volebného poriadku a štatútu. Z toho dôvodu navrhujeme vypustiť povinnosť komory vydávať volebný poriadok a všetky náležitosti ohľadom orgánov komory, ich pôsobnosti, počte členov a volieb upraviť len v štatúte.

K bodu 13 (§ 25 ods. 3)

Navrhuje sa ponechať doručovanie podľa všeobecného právneho predpisu o správnom konaní na doručovanie disciplinárnych rozhodnutí, ktoré môžu byť následne preskúmané aj v správnom súdnictve. Na doručovanie iných písomností sa navrhujem ponechať úpravu v disciplinárnom poriadku komory, ktorá na komunikáciu so svojimi členmi využíva aj elektronické prostriedky komunikácie.

K bodu 14 (§ 27)

Z dôvodu zmeny príslušnosti sa navrhuje vypustiť Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý už nie je príslušný na preskúmanie rozhodnutia v správnom súdnictve a upraviť odkaz na aktuálne všeobecne záväzný právny predpis, ktorý upravuje príslušnosť správnych súdov a Najvyššieho správneho súdu.

K bodu 15 (§ 28 ods. 6)

Navrhovaným ustanovením sa zavádza definícia bezúhonnosti na účely výkonu daňového poradenstva, aby sa predišlo prípadným výkladovým nezrovnalostiam.

K bodu 16 [§ 33aab]

Navrhuje sa prechodné ustanovenie vo vzťahu k oznamovacej povinnosti.

Čl. V

(zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore)

K bodu 1 (§ 4 ods. 5)

Jednou z výčitiek, ktoré Európska komisia adresovala Slovenskej republike je aj nedostatočná transpozícia vo vzťahu k postaveniu Finančnej spravodajskej jednotky. Podľa čl. 32 ods. 3 smernice 2015/849 v znení neskorších zmien „*Všetky FIU sú operačne nezávislé a samostatné, čo znamená, že FIU majú právomoc a kapacitu na vykonávanie svojich funkcií slobodne, vrátane schopnosti prijímať samostatné rozhodnutia o analýze, požadovaní a šírení konkrétnych informácií. FIU je ako centrálna vnútroštátna jednotka zodpovedná za prijímanie a analyzovanie správ o podozrivých transakciách a iných informácií relevantných z hľadiska prania špinavých peňazí, súvisiacich predikatívnych trestných činov alebo financovania terorizmu. FIU je zodpovedná za poskytovanie výsledkov svojej analýzy a akýchkoľvek ďalších relevantných informácií príslušným orgánom, ak existujú dôvody na podozrenie z prania špinavých peňazí, súvisiacich predikatívnych trestných činov alebo financovania terorizmu. FIU je schopná prijímať dodatočné informácie od povinných subjektov. Členské štáty poskytnú svojim FIU primerané finančné, ľudské a technické zdroje na plnenie ich úloh.*“.

Postavenie Finančnej spravodajskej jednotky v ustanoveniach zákona o Policajnom zbore ani v zákone o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred

financovaním terorizmu nepovažuje Európska komisia za dostatočné na preukázanie jej operačnej nezávislosti.

Z uvedeného dôvodu sa navrhuje v zákone o Policajnom zbore výslovne uviesť postavenie a úlohy Finančnej spravodajskej jednotky.

K bodu 2 (§ 29a ods. 5)

Vzhľadom na nový odsek 5 v § 4 sa vypúšťa odsek 5 v § 29a z dôvodu duplicity .

Čl. VI

(zákon č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon)

K bodu 1 (§ 2 písm. n) a o)

Ustanovenie § 2 sa dopĺňa o vymedzenie pojmov osoba, ktorá vykonáva manažérsku funkciu právnickej osoby a fyzickej osoby – podnikateľa za účelom úplnej transpozície článku 47 ods. 2 smernice 2015/849.

K bodu 2 a 3 (§ 6 ods. 3 písmeno a) a ods. 4 písm. c)

Novelizáčnými bodmi 2 a 3 sa transponuje čl. 47 ods. 2 a 3 smernice 2015/849. Rozširuje sa okruh osôb, ktoré musia splniť požiadavku dôveryhodnosti (bezúhonnosti), o osoby, ktoré vykonávajú manažérsku funkciu u žiadateľa/v devízovom mieste, a konečného užívateľa výhod.

K bodu 4 (§ 24b)

Novelizáčným bodom 4 sa transponuje čl. 58 ods. 3 smernice č. 2015/849. Ustanovuje sa oprávnenie devízového orgánu sankcionovať okruh osôb uvedený v prvej vete za porušenie devízového zákona a prípadne iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

K bodu 5 (§ 43i)

Prechodnými ustanoveniami sa stanovuje, že na konania právoplatne neskončené do nadobudnutia účinnosti týchto ustanovení sa budú vzťahovať ustanovenia devízového zákona v znení účinnom do nadobudnutia účinnosti tejto novely. Zároveň sa stanovuje lehota, do ktorej musia držitelia devízových licencií preukázať splnenie podmienok dôveryhodnosti osoby, ktorá vykonáva manažérsku funkciu a konečného užívateľa výhod. Uvedená povinnosť sa nevzťahuje na štatutárny orgán alebo členov štatutárneho orgánu, ktorých dôveryhodnosť bola preukázaná v konaní o udelení devízovej licencie na vykonávanie obchodov s devízovými hodnotami alebo v rámci oznámenia zmien podmienok a údajov uvedených v žiadosti o devízovú licenciu.

Čl. VII

(zákon č. 199/2004 Z. z. Colný zákon)

K bodu 1 (§ 4 ods. 3)

Terminologická zmena je potrebná v súvislosti s navrhovanou novelou zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (čl. V).

K bodom 2 až 4 (§ 80 ods. 2 až 4)

Za colný priestupok môže colný úrad uložiť podľa § 80 ods. 1 písm. b) Colného zákona pokutu, ktorej výška je ustanovená v § 80 ods. 2 až 4 uvedeného zákona. Aktuálna výška pokút bola stanovená ešte v roku 2004 prijatím zákona č. 199/2004 Z. z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Ekonomické pomery v spoločnosti sa podstatne zmenili, ale výška pokút zostala nezmenená. Maximálna výška pokút však nepôsobí dostatočne preventívne, aby odrádzala od páchania colných priestupkov. Z uvedených dôvodov sa navrhuje úprava hornej hranice pokút za colné priestupky. Osobitne sa ustanovuje horná hranica pokút pri spáchaní colného priestupku v súvislosti s porušením povinnosti oznámiť peňažné prostriedky v hotovosti so sprievodom a bez sprievodu podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1672 o kontrolách peňažných prostriedkov v hotovosti, ktoré vstupujú do Únie alebo opúšťajú Úniu, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1889/2005 a v súvislosti s porušením povinnosti neuposlušnosti výzvy príslušníka finančnej správy/colného orgánu. Dôvodom na úpravu hornej hranice pokuty pri spáchaní colného priestupku v súvislosti s porušením povinnosti oznámiť peňažné prostriedky v hotovosti so sprievodom a bez sprievodu je aj odporúčanie FATF č. 32 uvedené v prijatej správe z 5. kola vzájomného hodnotenia Výborom Moneyval za Slovenskú republiku v znení 1. správy o pokroku a opätovné prehodnotenie technickej zhody Slovenskej republiky, z ktorého vyplýva, že „sankcie uplatňované za neuvedenie alebo nepravdivé ohlásenia nie sú vo vzťahu k fyzickým osobám dostatočne odrádzajúce“.

Čl. VIII

(zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov)

K bodu 1 až 15 a 17 a 19 až 24 [§ 20a ods. 1 písm. l) a m), ods. 2 písm. b), ods. 3 písm. d), e), f), s), ods. 14 písm. a), b), c), f), § 20b ods. 2, ods. 4 písm. b), ods. 5 písm. b), d), j a k), § 20d ods. 1 písm. a), § 24 ods. 5 písm. c), § 24 ods. 6 písm. b), ods. 7 písm. d), e), f), l)]

Správa Výboru Moneyval (2020)²¹ (Opatrenia proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu, Slovenská republika, Správa z 5. kola vzájomného hodnotenia, September 2020) uvádza, že „Akčný plán boja proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti, financovaniu terorizmu a financovaniu rozširovania zbraní hromadného ničenia na obdobie rokov 2019-2022“ obsahuje rozsiahly zoznam opatrení, ktoré treba prijať na riešenie zraniteľností identifikovaných v Národnom hodnotení rizika.

Zo správy Výboru Moneyval vyplýva, že nebankoví veritelia nemajú dobrú úroveň povedomia o rizikách ML a nepoznajú dostatočne svoje povinnosti v oblasti AML, rovnako tak majú obmedzenejšie chápania záväzkov súvisiacich s cieľovými finančnými sankciami (CFS) a nevelikú znalosť povinností v súvislosti s cieľovými finančnými sankciami.

Z odporúčaní uvedených v správe Výboru Moneyval vyplýva, že príslušné orgány by mali zabezpečiť, aby nebankoví veritelia pravidelne hodnotili riziká legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu súvisiace s ich podnikaním v prípade klientov. Povinné subjekty by mali vypracovať interné kritériá pre vysoké riziká špecifické pre ich sektor a inštitúciu a podľa toho uplatňovať zvýšenú starostlivosť vo vzťahu ku klientovi.

Súčasná právna úprava ukladá povinnosť predložiť program vlastnej činnosti upravený § 20 zákona č. 297/2008 Z. z. len žiadateľovi o udelenie povolenia na poskytovanie

spotrebiteľských úverov bez obmedzenia rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov (§ 20 ods. 1 písm. a) a 20a zákona č. 129/2010 Z. z.).

Podľa zákona č. 129/2010 Z. z. je možné podať žiadosť aj o udelenie povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov v obmedzenom rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov (§ 20 ods. 1 písm. b) a § 20b zákona č. 129/2010 Z. z.), pričom poskytovať spotrebiteľské úvery môže na základe povolenia aj tzv. iný veriteľ (§ 24 zákona č. 129/2010 Z. z.). Súčasná právna úprava týmto žiadateľom neukladá povinnosť k žiadosti predložiť program vlastnej činnosti. Keďže podľa § 5 ods. 1 písm. n) zákona č. 297/2008 Z. z. spadá pod definíciu povinnej osoby aj veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. b) a iný veriteľ podľa § 24 zákona č. 129/2010 Z. z. navrhuje sa ustanoviť povinnosť predkladať spolu so žiadosťou program vlastnej činnosti aj pre tieto subjekty.

Program vlastnej činnosti podľa § 20 ods. 1 písm. h) zákona č. 297/2008 Z. z. musí obsahovať aj určenie osoby, ktorá zabezpečuje plnenie úloh pri ochrane pred legalizáciou a financovaním terorizmu, ohlasovanie neobvyklých obchodných operácií a prostredníctvom ktorej sa zabezpečuje priebežný styk s finančnou spravodajskou jednotkou. Logickým je ustanovenie požiadavky na preukázanie bezúhonnosti tejto osoby. Ustanoveniu (vymenovaniu alebo voľbe) takejto osoby musí predchádzať udelenie predchádzajúceho súhlasu Národnou bankou Slovenska po preverení splnenia požiadaviek. Uvedené sa implementuje do zákona č. 129/2010 Z. z. navrhnutými novelizačnými bodmi.

Vo väzbe na požiadavky zákona č. 297/2008 Z.z. sa navrhuje ustanoviť preukázanie bezúhonnosti a dôveryhodnosti konečného užívateľa výhod. Vo vzťahu k politicky exponovanej osobe sa novelizačnými bodmi navrhuje ustanoviť požiadavky predloženia grafického znázornenia a opisu väzieb na túto osobu alebo na sankcionovanú osobu avšak za predpokladu, že sa nachádza v skupine s úzkymi väzbami, ktorá je definovaná § 20a ods. 17 zákona č. 129/2010 Z. z.

Ustanovenie vyššie uvedených požiadaviek do zákona č. 129/2010 Z. z. si vyžaduje aj úpravu súvisiacich ustanovení týkajúcich sa náležitostí žiadosti a jej príloh.

K bodu 16 [§ 20c ods. 2 písm. e)]

Navrhuje sa uzákoniť oprávnenie Národnej banky Slovenska odobrať povolenie veriteľovi a inému veriteľovi, ktorý v stanovenej lehote nepreukáže splnenie podmienok navrhnutých touto novelou.

K bodu 18 [§ 20d ods. 5]

Ide o zapracovanie požiadaviek aplikačnej praxe. Ustanovením rozdielnej lehoty na vybavenie žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu sa reaguje na rozdielnu zložitnosť a časovú náročnosť posúdenia jednotlivých žiadostí o udelenie predchádzajúceho súhlasu vyplývajúcu z požiadaviek kladených na skúmanie a hodnotenie rizík legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu v súvislosti so schvaľovanou transakciou a v prípade žiadostí podľa § 20d ods. 1 písm. b) a c) aj ochrannospotrebitel'ských aspektov. Súčasná právna úprava ustanovuje rovnakú lehotu pre všetky žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu uvedené v § 20d ods. 1 písm. a) až e). Lehota 30 dní na vybavenie žiadosti sa navrhuje ponechať pri žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu podľa § 20d

ods. 1 písm. a) na voľbu alebo vymenovanie osôb veriteľa, ktorý je právnickou osobou, navrhovaných za členov štatutárneho orgánu a členov dozornej rady, prokuristu, vedúceho organizačnej zložky a vedúceho útvaru vnútornej kontroly (v novej právnej úprave aj fyzickej osoby, ktorá zabezpečuje plnenie úloh pri ochrane pred legalizáciou a financovaním terorizmu, ohlasovanie neobvyklých obchodných operácií a prostredníctvom ktorej sa zabezpečuje priebežný styk s finančnou spravodajskou jednotkou podľa osobitného predpisu).

K bodu 25 [§ 25]

Navrhnutým prechodným ustanovením sa reaguje na zavedenie nových požiadaviek, ktoré musia spĺňať nie len noví žiadatelia o udelenie povolenia, ale aj v subjekty, ktoré ním už disponujú. Ustanovuje sa lehota, v ktorej musia predložiť dokumenty preukazujúce splnenie nových požiadaviek.

Čl. IX

(zákon č. 423/2015 Z. z. o štatutárnom audite)

Cieľom navrhovanej zmeny je zosúladienie zákona s požiadavkou uvedenou v čl. 47 ods. 3 smernice 2015/849 v znení neskorších zmien, podľa ktorej *„Vzhľadom na povinné subjekty uvedené v článku 2 ods. 1 bode 3 písm. a), b) a d) členské štáty zabezpečia, aby príslušné orgány prijali potrebné opatrenia na to, aby sa odsúdeným páchatelom trestných činov v príslušných oblastiach alebo ich spoločníkom zabránilo zastávať manažérsku funkciu v uvedených povinných subjektoch alebo byť konečným užívateľom výhod v súvislosti s takýmito subjektmi.“*

Uvedenými povinnými subjektmi sú, okrem iného, aj audítori.

Pri posudzovaní súladu čl. 47 ods. 3 smernice 2015/849 v znení neskorších zmien s vnútroštátnym právom dospela Európska komisia k záveru, že ak sú do povinných subjektov zahrnuté právnické osoby (auditorské spoločnosti), tak je potrebné, aby sa bezúhonnosť vzťahovala aj na konečných užívateľov výhod. Zároveň uvedený článok smernice ukladá členským štátom zabezpečiť, aby sa spoločníkom páchatelov trestných činov zabránilo zastávať manažérsku funkciu alebo byť konečným užívateľom výhod v uvedenom subjekte. V tejto súvislosti sa zaviedla podmienka, podľa ktorej konečný užívateľ výhod a člen štatutárneho orgánu nesmú byť v blízkom podnikateľskom vzťahu s osobou, ktorá nie je bezúhonná.

Uvedený návrh súvisí aj s nedostatkom v odporúčaní FATF č. 28.4 b), kde Výbor Moneyval vytýkal SR *„absenciu zákonných opatrení, ktoré by zabránili spoločníkom odsúdených páchatelov trestných činov zastávať riadiace funkcie v povinných osobách z nefinančného sektora.“*

Návrh je prostredníctvom odkazu prepojený na definíciou blízkeho podnikateľského vzťahu zavedenou v ustanovení § 9 písm. q) zákona č. 297/2008 Z. z.

Čl. X

(zákon č. 289/2016 Z. z. o vykonávaní medzinárodných sankcií)

K bodu 1 (§ 2)

Jedná sa o legislatívno-technickú úpravu názvu paragrafu z dôvodu, že aktuálny názov nezohľadňuje obsah ustanovenia.

K bodu 2 (§ 3 ods. 2)

Súčasná bezpečnostná situácia v Európe vyžaduje od Slovenskej republiky dôsledné zvažovanie hrozieb voči medzinárodnému mieru a bezpečnosti a ľudským právam. Zákon č. 289/2016 Z. z. o vykonávaní medzinárodných sankcií a o doplnení zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov ďalej len („zákon č. 289/2016 Z. z.“) umožňuje vláde Slovenskej republiky prijať autonómne sankcie mimo medzinárodných sankcií podľa § 2 písm. b) bod 1, 2 a 4. Ochrana života, zdravia a majetku občanov Slovenskej republiky, ochrana ústavného a spoločenského zriadenia Slovenskej republiky ako aj ochrana hospodárskych a ekonomických záujmov Slovenskej republiky a jej občanov sú hodnoty, ktoré si v prípade ich ohrozenia vyžadujú včasnú a jednoznačnú ochranu. Ohrozenie medzinárodného mieru a bezpečnosti alebo porušovanie ľudských práv sú aktivitami priamo ohrozujúcimi tieto hodnoty a preto je potrebné doplniť znenie § 3 ods. 2 zákona č. 289/2016 Z. z. tak, aby vláda Slovenskej republiky mala možnosť vydať autonómne medzinárodné sankcie voči osobám, ktoré medzinárodný mier a bezpečnosť a ľudské práva ohrozujú.

K bodu 3 (§ 4 ods. 1)

Účelom ustanovenia je jasnejšie a zrozumiteľnejšia definícia príslušného orgánu štátnej správy so zdôraznením nadväznosti pôsobnosti jednotlivých príslušných orgánov štátnej správy s rozsahom ich pôsobnosti podľa zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy.

K bodu 4 (§ 4a)

Dôvodom vypracovania návrhu nového § 4a je odstránenie nedostatku identifikovaného Výborom Moneyval v rámci piateho kola vzájomného hodnotenia SR v oblasti legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu v roku 2020. V rámci tohto hodnotenia boli SR vytýkané v rámci odporúčaní 6 (Cielené finančné sankcie súvisiace s terorizmom a financovaním terorizmu) a 7 (Cielené finančné sankcie súvisiace s financovaním rozširovania zbraní hromadného ničenia) nedostatočné opatrenia pri zabezpečovaní efektívnej koordinácie úloh a povinností príslušných orgánov štátnej správy v oblasti medzinárodných sankcií, a neexistencia mechanizmov proaktívnej komunikácie medzi príslušnými orgánmi a vykonávajúcimi subjektami ako povinnými osobami.

K bodu 5 (§ 13)

Dôvodom vypracovania návrhu nového § 13 zákona č. 289/2016 Z. z. je odstránenie nedostatku identifikovaného Výborom Moneyval v rámci piateho kola vzájomného hodnotenia v oblasti legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu v roku 2020. V rámci tohto hodnotenia boli SR vytýkané v rámci odporúčaní 6 (Cielené finančné sankcie súvisiace s terorizmom a financovaním terorizmu) a 7 (Cielené finančné sankcie súvisiace s financovaním rozširovania zbraní hromadného ničenia) nedostatočné opatrenia v oblasti udeľovania výnimiek zo sankčného režimu. Slovenskej republike bolo vytýkané, že znenie § 13 zákona č. 289/2016 Z. z. sa líši od príslušných medzinárodných nástrojov. Presnejšie § 13, odsek 1 zákona č. 289/2016 Z. z. ustanovuje rad prípadov, na ktoré sa nevzťahujú ustanovenia zákona o medzinárodných sankciách, ako sú okrem iného „mzdy, náhrada mzdy, odstupné alebo akúkoľvek iná platba vyplývajúca z pracovnoprávných vzťahov“. Hodnotitelia považovali tento právny text za netransparentný a hodnotili to ako závažný nedostatok, pretože boli poskytované plošné výnimky zo sankčného režimu.

K bodu 6 (§ 19 ods. 2)

Zmena za účelom doplnenia jednoznačného právneho základu aj na ďalšie spracovanie údajov (napr. pri postupovaní výsledkov lustrácií z registrov). Súčasne sa dopĺňa informačná povinnosť vzťahujúca sa na výsledky ďalšieho spracovania. Cieľom doplnenia ustanovenia je odstrániť praktické nedostatky v procese výkonu medzinárodných sankcií pri výmene informácií medzi jednotlivými príslušnými orgánmi štátnej správy.

K bodu 7 (§ 20 ods. 2 písm. j)

Cieľom navrhovanej zmeny v § 20 je zabezpečiť v podmienkach SR efektívne vykonávanie medzinárodných sankcií, ktoré je možné len v prípade efektívnej spolupráce a výmene informácií medzi štátnymi orgánmi kompetentnými v tejto oblasti. V rámci platformy „Ústrednej koordinačnej skupiny pre vykonávanie medzinárodných sankcií“, ktorá bola zriadená pre účely medzirezortnej spolupráce v oblasti medzinárodných sankcií, boli zistené nedostatky vyplývajúce z aplikačnej praxe. Medzi významné nedostatky patrí nedostatočná výmena informácií práve z dôvodu prekážok nastavených v zákone o vykonávaní medzinárodných sankcií. Z tohto dôvodu navrhujeme legislatívnu zmenu, aby odstránením tohto nedostatku bolo možné zabezpečenie efektívneho vykonávania sankčných opatrení v SR v období, kedy agenda súvisiaca so sankciami narástla oproti predchádzajúcim obdobiam. Súčasne navrhujeme realizovať zmenu právnej úpravy aj z dôvodu vytykaných nedostatkov v rámci piateho kola vzájomného hodnotenia SR Výborom Moneyval v oblasti legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu v roku 2020. V rámci tohto hodnotenia bolo SR taktiež vytykané v rámci odporúčaní 6 (Cielené finančné sankcie súvisiace s terorizmom a financovaním terorizmu) a 7 (Cielené finančné sankcie súvisiace s financovaním rozširovania zbraní hromadného ničenia) nedostatočná spolupráca medzi štátnymi orgánmi a súčasne komunikácia s finančným a nefinančným sektorom v súvislosti s nedostatočnými informáciami nadobudnutými v oblasti medzinárodných sankcií.

K bodu 8 (§ 20 ods. 4)

Pri úkonoch v súvislosti s vykonávaním agendy v oblasti medzinárodných sankcií sa často vykonávajúce subjekty ako aj iné fyzické alebo právnické osoby stretávajú s komplikovanými a spornými situáciami s dopadmi na výkon majetkových alebo iných práv fyzických alebo právnických osôb. V tejto súvislosti považujeme za dôležité chrániť postavenie fyzických a právnických osôb, ktoré konajú v súlade s ustanoveniami tohto zákona добросовестно so záujmom plnenia si povinností vyplývajúcich z právnej úpravy výkonu medzinárodných sankcií.

K bodu 9 (§ 22a)

Dôvodom vypracovania návrhu nového § 22a je odstránenie nedostatku identifikovaného Výborom Moneyval v rámci piateho kola vzájomného hodnotenia v oblasti legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu z roku 2020. V rámci tohto hodnotenia boli Slovenskej republike vytykané v rámci odporúčaní 6 (Cielené finančné sankcie súvisiace s terorizmom a financovaním terorizmu) a 7 (Cielené finančné sankcie súvisiace s financovaním rozširovania zbraní hromadného ničenia) nedostatočné, respektíve žiadne opatrenia v oblasti kontroly zo strany orgánov štátnej správy príslušných v oblasti medzinárodných sankcií. Zákon č. 289/2016 Z. z. stanovuje úlohy a povinnosti pre povinné osoby tzv. vykonávajúce subjekty v súvislosti s výkonom medzinárodných sankcií, avšak kontrola nad dodržiavaním týchto úloh a povinností absentuje v celom znení zákona č. 289/2016 Z. z.

K bodu 10 (§ 24 ods. 5)

Dôvodom vloženia nového odseku do § 24 je absencia ochrany práv fyzických a právnických osôb v národnej legislatíve o vykonávaní medzinárodných sankcií, čo bolo aj predmetom kritiky zo strany Výboru Moneyval v rámci V. kola hodnotenia Slovenskej republiky v oblasti legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu v roku 2020.

Čl. XI

(zákon č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách)

K bodom 1 a 2 [§ § 39 ods. 2 písm. m) a § 50 ods. 2 písm. g) a h)]

Navrhujeme realizovať zmeny právnej úpravy hazardných hier s cieľom odstrániť nedostatky identifikované Výborom Moneyval v rámci piateho kola vzájomného hodnotenia Slovenskej republiky v legislatíve v oblasti legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu v roku 2020.

Na základe odporúčania č. 28 – „Regulácia a dohľad nad nefinančným sektorom DNFBP, ktoré je hodnotené „čiastočne v súlade“ absentujú v Slovenskej republike opatrenia, ktoré by zabránili spolupracovníkom trestaných osôb zastávať riadiace funkcie v kasínach. Kasína a online kasína môžu vykonávať činnosť na základe licencie vydané Úradom pre reguláciu hazardných hier. Podľa § 48 ods. 4) zákona č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách žiadateľ musí na získanie individuálnej licencie okrem iného preukázať bezúhonnosť. Bezúhonnosť musia preukázať aj právnické osoby zaregistrované v SR alebo inom členskom štáte EÚ. V hodnotení Výborom Moneyval vytyka Slovenskej republike, že opatrenia zákona č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách nepokrývajú spolupáchateľov trestných činov. Novelizačnými bodmi sa doplní do právnej úpravy o hazardných hrách povinnosť preukázania bezúhonnosti a dôveryhodnosti aj pre všetky fyzické osoby a právnické osoby patriace do skupiny žiadateľa o licenciu na prevádzkovanie hazardných hier, ako aj fyzické osoby, ktoré sú členmi štatutárneho orgánu alebo sú štatutárnym orgánom právnickej osoby patriacej do skupiny žiadateľa.

K bodu 3 [príloha]

Doplnenie transpozičnej prílohy.

Čl. XII

(zákon č. 35/2019 Z. z. o finančnej správe)

K bodom 1 až 4 a 6 (§ 39 ods. 1, § 40 ods. 1, § 43 ods. 1, § 48, § 49 ods. 2)

Navrhovaná úprava reaguje na novú právnu úpravu v § 48a.

K bodu 5 (§ 48a)

Vzhľadom na fakt, že Výbor Moneyval, ktorý je stálym monitorovacím orgánom Rady Európy, v 5. kole hodnotenia vyhodnotil opatrenia SR v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu (ďalej len „AML“ a „CFT“) ako nedostatočné, SR sa na základe predmetného výsledku hodnotenia nachádza v sprísnenom režime, v dôsledku čoho jej vznikla povinnosť podávať správu o pokroku v prijatí opatrení v oblasti AML a CFT podľa odporúčaní Výboru Moneyval jedenkrát do roka. Zo sprísneného režimu SR zároveň vyplýva povinnosť prijať relevantné opatrenia v oblasti AML a CFT podľa odporúčania FATF č. 32 v lehote do 01. 12. 2024. V opačnom prípade SR bezprostredne hrozí prvý sankčný režim, čo by znamenalo reputačné riziko pre SR z dôvodu verejných vyhlásení Výborom Moneyval o tom, že krajina nedosiahla dostatočný pokrok, resp. že má významné nedostatky v oblasti

AML alebo CFT. Zároveň platí, že ak by SR v lehote 12 mesiacov nevykonala nápravu, dostala by sa na tzv. „gray list“, čo by znamenalo povinnosť každý mesiac reportovať opatrenia o pokroku a ekonomické sankcie, ktoré môžu zahŕňať obmedzenia v oblasti obchodu alebo finančných služieb. Pre splnenie odporúčania FATF č. 32 a vyhnutie sa sankčnému režimu zo strany SR, inkorporuje sa nové ustanovenie, ktoré zavádza povinnosť na výzvu ozbrojeného príslušníka finančnej správy oznámiť peňažné prostriedky v hotovosti pri ich preprave cez vnútornú hranicu Európskej únie. Predmetné ustanovenie je koncipované tak, aby rešpektovalo právo Európskej únie, predovšetkým slobodu voľného pohybu osôb a kapitálu, pričom nepôjde o systematickú povinnosť podávať spontánne oznámenie, ale len o povinnosť poskytnúť ozbrojenému príslušníkovi finančnej správy informácie o prepravovaných peňažných prostriedkoch v hotovosti, ak na to ozbrojený príslušník finančnej správy osobu pri jej vstupe alebo výstupe zo SR vyzve.

Čl. XIII

(zákon č. 106/2024 Z. z. o správcoch úverov a nákupcoch úverov)

K bodu 1 [§ 5 ods. 1 písm. a)]

Povinnosť zriadiť dozornú radu implicitne vyplýva zo znenia podmienok pre udelenie povolenia podľa § 5 ods. 1 písm. b) a c) a z toho ako sú definované osoby, ktoré riadia správcu úverov podľa § 6 ods. 1, avšak potreba explicitného vyjadrenia tejto povinnosti vyplynula priamo z aplikačnej praxe a zo skúseností z finančného trhu, keďže záujemcovia o licenciu pre správcov úverov sú väčšinou spoločnosti s právnou formou spoločnosti s ručením obmedzením, ktorý dozornú radu nemajú zriadenú. Doplnenie explicitného vyjadrenia sa navrhuje aj z dôvodu porovnateľnosti licenčného konania pre nebankových veriteľov podľa zákona č. 129/2010 Z. z., v ktorom je zriadenie dozornej rady ako jedna z podmienok pre udelenie povolenia explicitne menovaná.

K bodom 2 až 4 [§ 6 ods. 8 písm. a), b), d) a g), § 6 ods. 8 písm. c), § 7 ods. 1 písm. b), § 7 ods. 2 písm. t)]

Správa Výboru Moneyval (2020)²¹ (Opatrenia proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu, Slovenská republika, Správa z 5. kola vzájomného hodnotenia, September 2020) uvádza, že „Akčný plán boja proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti, financovaniu terorizmu a financovaniu rozširovania zbraní hromadného ničenia na obdobie rokov 2019-2022“ obsahuje rozsiahly zoznam opatrení, ktoré treba prijať na riešenie zraniteľností identifikovaných v Národnom hodnotení rizika. Z odporúčaní uvedených v správe Výboru Moneyval vyplýva, že príslušné orgány by mali zabezpečiť, aby nebankovní veritelia pravidelne hodnotili riziká legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu v prípade klientov. Z toho dôvodu je potrebná legislatívna zmena podmienok nie len pre nebankových veriteľov, ale aj pre správcov úverov, aby sa tak zabezpečila rovnaká miera ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti. Z vyššie uvedeného dôvodu a vo väzbe na nové požiadavky zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 297/2008 Z. z.“) sa navrhuje doplniť definícia dôveryhodnej osoby, a to doplnením podmienky, že osoba nesmela pôsobiť vo funkcii osoby, ktorá zabezpečovala plnenie úloh pri ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu, ohlasovanie neobvyklých obchodných operácií a prostredníctvom ktorej sa zabezpečuje priebežný styk s finančnou spravodajskou jednotkou podľa osobitného

predpisu v spoločnosti, ktorej bolo odobraté povolenie a zároveň nepôsobila v danej funkcii v spoločnosti jeden rok pred odobratím povolenia.

V súvislosti so zmenou zákona č. 297/2008 Z. z. sa navrhuje doplnenie požiadaviek na údaje o konečnom užívateľovi výhod, ako aj na potvrdenie správnosti týchto údajov. Vo vzťahu k politicky exponovanej osobe sa navrhuje ustanoviť požiadavky predloženia grafického znázornenia a opisu väzieb na túto osobu alebo na sankcionovanú osobu avšak za predpokladu, že sa nachádza v skupine s úzkymi väzbami.

K bodu 5 [§ 32a]

Navrhuje sa ustanoviť povinnosť správcov úverov v určenej lehote preukázať splnenie podmienok novej právnej úpravy účinnej od 1. decembra 2024, a to do 1. júna 2025. Nové požiadavky musia spĺňať nielen správcovia úverov, ktorí už disponujú povolením, ale aj žiadatelia o udelenie povolenia v už prebiehajúcich konaniach o udelenie povolenia pre správcu úverov.

Čl. XIV

Navrhuje sa nadobudnutie účinnosti 1. decembra 2024 a 30. decembra 2024. Účinnosť 30. decembra 2024 nadobudnú ustanovenia zákona, ktoré sa týkajú poskytovania služieb kryptomien a to v nadväznosti na termín uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1114 z 31. mája 2023 o trhoch s kryptoaktívami.